

Brüssel, 17.10.2023
COM(2023) 660 final

2023/0379 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 seoses võrdlusaluseid käsitlevate eeskirjade kohaldamisalaga, kolmandas riigis asuva halduri väljaantud võrdlusaluste kasutamisega liidus ja teatavate aruandlusnõuetega

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Käesolev ettepanek kuulub meetmepaketti, mille eesmärk on ratsionaliseerida aruandlusnõudeid. Selle eesmärk on ratsionaliseerida tegevusloa andmist ja registreerimist ning vähendada ELi ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde, nimelt väiksemate võrdlusaluse haldurite ja võrdlusaluse kasutajate) koormust. Selliste ettevõtjate suhtes kohaldatav õigusraamistik on mitmekihiline. Sõltuvalt ettevõtjate väljaantava võrdlusaluse tüübist kohaldatakse erinevaid eeskirju ja aruandlusnõudeid. Määruse (EL) 2016/1011 (edaspidi „võrdlusaluste määrus“) eesmärk on lahendada võrdlusaluste täpsuse ja terviklusega seotud probleemid, olenemata selliste võrdlusaluste suurusest ja süsteemsest olemusest. Küsimus on selles, kas mõned võrdlusaluste määruse nõuded on proportsionaalsed, eelkõige haldurite puhul, kes pakuvad võrdlusaluseid, mille finantsinstrumentide, -lepingute või finantseerimisfondide indeksipõhine väärtus on väike, või kes koostavad kahepoolsete lepingute alusel indekseid üksnes piiratud arvule võrdlusaluse kasutajatele (eriindeksid). Turuosalised on nõudnud, et võrdlusaluste määruse raamistik vaadataks läbi ning regulatiivsed nõuded seataks sõltuvusse võrdlusaluse süsteemsest olulisusest või sellest, kui suurt osa täidab võrdlusalus liikmesriigi või kogu ELi turgude toimimisel.

Komisjon rõhutas oma teatises „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“¹ sellise õigusraamistiku olulisust, mis tagab, et eesmärgid saavutatakse minimaalsete kuludega. Seetõttu on komisjon võtnud kohustuse uuesti ratsionaliseerida ja lihtsustada aruandlusnõudeid, lõppeesmärgiga vähendada halduskoormust 25 %, kahjustamata seejuures asjaomaseid poliitikaeesmärke.

Aruandlusnõuetel on oluline roll õigusaktide nõuetekohase järelevalve ja täitmise tagamisel. Neist tulenevad kulud korvab suures osas neist saadav kasu, mis väljendub eelkõige peamiste poliitikameetmete täitmise järelevalves ja tagamises. Selleks et tagada aruandlusnõuete eesmärgi täitmine ja vähendada halduskoormust, on siiski tähtis neid nõudeid ühtlustada. Aruandlusnõuetega võib sidusrühmadele, sealhulgas VKEdele ja mikroettevõtjatele, kaasneda ebaproportsionaalne halduskoormus ning võttes arvesse ka organisatsioonilist ja tehnoloogilist arengut, on vaja esialgseid aruandlusnõudeid kohandada.

Seepärast on aruandluskohustuste ühtlustamine ja halduskoormuse vähendamine esmatähtis.

Käesoleva seadusandliku ettepaneku eesmärk on vaadata läbi võrdlusaluste määruse kohaldamisala ja kõrvaldada selles esinevad puudused ning sihipäraselt parandada võrdlusaluste määruse toimivust.

- **Poliitiline ja õiguslik kontekst**

Võrdlusalus on indeks,² mille abil määratakse kindlaks finantsinstrumendi või -lepingu hind või mõõdetakse investeerimisfondi tootlust. Praegu antakse välja mitmesuguseid võrdlusaluseid, sealhulgas intressimäära võrdlusaluseid, nagu EURIBOR, aktsiate

¹ COM(2023) 168.

² Indeks on statistiline näitaja, enamasti hinna või koguse näitaja, mis on arvutatud või kindlaks määratud aluseks olevate andmete representatiivse kogumi põhjal.

võrdlusaluseid, nagu CAC 40, DAX ja S&P 500 indeksid, ning kauba võrdlusaluseid, näiteks energia võrdlusaluseid, nagu West Texas Intermediate ja Brent. Võrdlusaluste määrus hõlmab mitut eraldiseisvat alusvara klassi, mis hõlmavad aktsiaid (ja aktsialaadseid instrumente, nagu börsil kaubeldavad fondid), fikseeritud tulumääraga instrumente, intresse, krediidimäärasid või vahetuskurse ning mitmesuguseid kaupu.

Tabelites 1–3 on näidatud, kuidas peamised võrdlusaluste tüübid, mis hõlmavad peamisi varaklasse, on kehtiva võrdlusaluste määrase kohaselt struktureeritud kolmel alusel: 1) võrdlusalusega seotud varade summa, 2) alusvara klass ja 3) võrdlusaluse arvutamiseks kasutatud sisendandmete liigid.

Tabel 1. Kehtiv õigusakt – võrdlusaluste eristamine ELis kasutamise ulatuse alusel

Kategooria	Kvantitatiivne künnis ³	Klassifitseerimiseks vajalik sekkumine	Õiguslikud tagajärjed	Kehtivad võrdlusalused
Kriitilise tähtsusega võrdlusalused	<ul style="list-style-type: none"> - 500 miljardit eurot või - 400 miljardit eurot + 2 artikli 20 lõike 1 punkti c kohast kvalitatiivset kriteeriumit või - võrdlusalus põhineb peamiselt ühes liikmesriigis asuvate sisendandmete esitajate andmetel ning seda loetakse asjaomases liikmesriigis kriitilise tähtsusega võrdlusaluseks 	Komisjon võtab vastu rakendusaktid kooskõlas võrdlusaluste määruse artikli 20 lõikega 1 (komisjoni rakendusakt ⁴).	Kohaldatakse lisaeeskirju (artiklid 20–23), sealhulgas kohustuslik haldamine (pädeval asutusel on õigus kohustada haldurit jätkama võrdlusaluse avaldamist) ja kohustuslik sisendandmete esitamine (kui haldur teavitab pädevat asutust sisendandmete esitaja kavatsusest lõpetada sisendandmete esitamine, on pädeval asutusel volitus nõuda sisendandmete esitajalt sisendandmete esitamist).	EURIBOR, WIBOR, STIBOR, NIBOR
Olulised võrdlusalused	<p>Võrdlusalus ei ole kriitilise tähtsusega võrdlusalus ja see vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50 miljardit eurot või - võrdlusalusel ei ole turupõhiseid asendajaid või neid on väga vähe ning võrdlusaluse väljaandmise lõpetamine või selle väljaandmine sisendandmete alusel, mis ei peegelda enam täielikult aluseks olevat turgu või majandusolukorda, või ebausaldusväärsete sisendandmete alusel tooks kaasa märkimisväärse ja kahjuliku mõju turu terviklusele, finantsstabiilsusele, tarbijatele, reaalmajandusele või kodumajapidamiste ja ettevõtjate rahastamisele ühes või enamas liikmesriigis. 	Halduri järelevalve eest vastutav pädev asutus teeb otsuse võrdlusaluse olulise või ebaolulise võrdlusalusena klassifitseerimise kohta.	<ul style="list-style-type: none"> - Võrdlusaluste määruse II jaotises esitatud nõuete sihipärane leevendamine põhimõtte „järgi või selgita“ alusel (vt võrdlusaluste määruse artikkel 25). - Järelevalvealuste isikute puhul on oluliste võrdlusaluste haldamiseks vajalik üksnes registreerimine. 	2022. aasta septembri seisuga kuulus võrdlusaluste määruse kohaldamisalasse hinnanguliselt 50 olulist võrdlusalust, mida pakkusid kuus haldurit ⁵ .
Ebaolulised võrdlusalused ⁶	Võrdlusalus, mida ei saa kvalifitseerida ei kriitilise tähtsusega võrdlusaluse ega olulise võrdlusalusena.		<ul style="list-style-type: none"> - Võrdlusaluste määruse II jaotises esitatud nõuete kaugeleulatavam leevendamine põhimõtte „järgi või selgita“ alusel (vt võrdlusaluste määruse artikkel 26). - Ebaolulise võrdlusaluse haldamiseks on vaja üksnes registreerimist. 	Kõik muud võrdlusalused.

³ Arvutus põhineb selliste liidu finantsinstrumentide ja -lepingute või investeerimisfondide koguväärtusel, mille puhul kasutatakse võrdlusaluse halduri kindlaks määratud võrdlusalust.

⁴ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/1368 muudetud kujul.

⁵ Sellest on jäetud välja teadmata arv olulisi võrdlusaluseid, mida pakuvad kolmanda riigi haldurid, kellel puudus sel ajal tunnustus või kinnitus.

⁶ Varjutatud alaga on tähistatud võrdlusalused, mille puhul ei nõutaks haldurilt enam registreerimist; vt allpool.

Tabel 2. Kehtiv õigusakt – võrdlusaluste eristamine alusvara klassi alusel

Alusvara klass	Määratlus	Klassifitseerimiseks vajalik sekkumine	Õiguslikud tagajärjed
Intressimäära võrdlusalused	„Võrdlusalus, mis [...] koostatakse sellisele intressimäärale tuginedes, millega pank võib anda rahaturul laenu teistele pankadele või muudele rahaturul osalejatele või võtta laenu teistelt pankadelt või muudelt rahaturul osalejatelt“	Sekkumist ei ole vaja. Halduri järelevalve eest vastutav pädev asutus teeb otsuse võrdlusaluse klassifitseerimise kohta vastavalt tema mõõdetavale varaklassile.	Intressimäära võrdlusaluste suhtes kohaldatakse võrdlusaluste määruse I lisas sätestatud erikorda.
Kauba võrdlusalused	„Võrdlusalus, mille alusvara on [...] kaup [...], v.a [...] lubatud heitkoguste ühikud“		Kauba võrdlusalused, välja arvatud <ul style="list-style-type: none"> - kauba võrdlusalused, mille puhul enamik järelevalvealustest isikutest esitab sisendandmeid; - kauba võrdlusalused, mis on ka reguleeritud andmetel põhinevad võrdlusalused; - kriitilise tähtsusega kauba võrdlusalused, mille alusvara on kuld, hõbe või plaatina, mille suhtes kohaldatakse võrdlusaluste määruse II lisas sätestatud erikorda.
Muud (sealhulgas aktsiad, fikseeritud tulu, võlad, vahetuskurss jne)	[mis tahes muu võrdlusalus]		Kohaldatakse võrdlusaluste määruse üldkorda.

Tabel 3. Kehtiv õigusakt – võrdlusaluste eristamine sisendandmete liigi alusel

Sisendandmete liik	Määratlus	Klassifitseerimiseks vajalik sekkumine	Õiguslikud tagajärjed
Reguleeritud andmetel põhinev võrdlusalus	„Võrdlusalus, mille koostamiseks kasutatakse valemit, milles kasutatakse: a) sisendandmeid, mis saadakse täielikult: i) kauplemiskohalt [...] või kolmandas riigis asuvalt kauplemiskohalt, mille puhul komisjon on vastu võtnud rakendusotsuse [samaväärsust kinnitava otsuse][...]; ii) tunnustatud avaldamissüsteemilt [...] või kauplemiskoondteabe pakkujalt [...]; iii) tunnustatud aruandlussüsteemi pakkujalt [...]; iv) [...] elektribörsilt; v) [...] maagaasibörsilt; vi) [...] enampakkumisplatvormilt; vii) teenuseosutajalt, kellele võrdlusaluse haldur on edasi andnud andmete kogumise [...], eeldusel et see teenuseosutaja saab andmed täielikult käesoleva punkti alapunktides i–vi osutatud isikutelt; b) investeerimisfondide vara puhasväärtust“	Sekkumist ei ole vaja. Halduri järelevalve eest vastutav pädev asutus teeb otsuse võrdlusaluse klassifitseerimise kohta vastavalt kasutatud sisendandmete liigile.	Reguleeritud andmetel põhinevate võrdlusaluste puhul on võimalik sisendandmete kontrolli, rikkumistest teatamise ja sisendandmete esitamise nõudeid oluliselt leevendada (vt artikkel 17). Reguleeritud andmetel põhinevaid võrdlusaluseid ei saa käsitada kriitilise tähtsusega võrdlusalustena, isegi kui need ületavad artiklis 20 sätestatud kvantitatiivseid künniseid.
Mis tahes muu võrdlusalus	Sisendandmed, mis ei kvalifitseerita reguleeritud andmetena.		Kohaldatakse võrdlusaluste määruse üldkorda.

Finantsturud on ülemaailmsed turud ning võrdlusaluseid antakse välja ja kasutatakse rahvusvaheliselt. Euroopa pangad, investeerimisfondid ja muud võrdlusaluse kasutajad⁷ kasutavad mitmesugustel eesmärkidel ELi ja kolmandate riikide võrdlusaluseid alates oma riskide, sealhulgas intressi-, krediidi- ja valuutariskide maandamisest ning toodete pakkumisest oma klientide riskide maandamiseks, kuni investeerimisportfelli koostamiseni, kasutades võrdlusalust investeerimisportfelli puhul kas investeerimismalli või tootluse võrdlusalusena. Võrdlusaluste määruks on esitatud järgmine määruksiga hõlmatud kasutuseesmärkide loetelu:

- (a) sellise finantsinstrumendi emiteerimine, mis järgib indeksit või indeksite kombinatsiooni;
- (b) finantsinstrumendi või -lepingu kohaselt tasutava summa kindlaksmääramine viitega indeksile või indeksite kombinatsioonile;
- (c) sellise finantslepingu osaliseks olemine, milles viidatakse indeksile või indeksite kombinatsioonile;
- (d) [...] laenuintressi pakkumine, mis arvutatakse indeksi või indeksite kombinatsiooni vahe või marginaalina [...];
- (e) investeerimisfondi tootluse mõõtmine indeksi või indeksite kombinatsiooni abil [...].

Võrdlusaluste määruksiga reguleeritakse ka võrdlusaluse kasutamist ELis⁸. Seega on võrdlusaluste määruks eesmärk tagada ELi turgude nõuetekohane toimimine ning ELi tasandil tarbijate ja investorite kõrgetasemeline kaitse võrdlusaluste vallas, nagu on rõhutatud võrdlusaluste määruks põhjenduses 6. Sellest tulenevalt reguleeritakse võrdlusaluste määruks artikliga 29 võrdlusaluste kasutamist liidus.

Võrdlusaluste määruks hakati kohaldama 1. jaanuaril 2018 ning olemasolevate ja kolmandate riikide võrdlusaluste puhul kehtis üleminekuperiood kuni 31. detsembrini 2019. Kolmandate riikide võrdlusaluste üleminekutähtaega lükati hiljem kaks korda edasi. 2023. aasta juulis võttis komisjon võrdlusaluste määruks alusel vastu delegeeritud määruks eelnõu, et pikendada veel kord kuni 31. detsembrini 2025 üleminekuperioodi kolmandate riikide võrdlusaluste puhul, mida kasutavad ELi järelevalvealused isikud⁹.

Võrdlusaluste määruks tugineb Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni finantssektori võrdlusaluste põhimõtetele (IOSCO põhimõtted) ning Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni naftahinna teabeagentuuride põhimõtetele (IOSCO PRA põhimõtted). Need kaks põhimõtete kogumit töötati rahvusvahelisel tasandil välja 2012.–2013. aastal vastusena mitmesugustele paljastustele, mis puudutasid võrdlusalustega manipuleerimist, ning need moodustavad kogu maailma võrdlusaluste reguleerimise viiside olulise tuumiku. Neid järgib enamik kutselisi võrdlusaluse haldureid, tuginedes peamiselt enesertifitseerimisele.

⁷ Järelevalvealused isikud on määratletud võrdlusaluste määruks artikli 3 lõike 1 punktis 17.

⁸ Võrdlusaluste määruks artikli 2 lõige 1. Võrdlusaluste määruksiga reguleeritakse võrdlusaluse kasutamist ELi järelevalvealuste isikute poolt, kellele osutatakse kui võrdlusaluse kasutajatele. Asjaomaste järelevalvealuste isikute klientidele ning investoritele ja ettevõtjatele, kes soovivad kasutada võrdlusaluseid mõnel eespool loetletud kasutuseesmärgil, osutatakse kui võrdlusaluste lõppkasutajatele.

⁹ Vt <https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/delegatedActs/2036?lang=et>.

- **Ettepaneku ülevaade**

Kooskõlas kahetasandilise eesmärgiga ühtlustada aruandlust ja üldist regulatiivset koormust ning vastusena volitusele vaadata läbi võrdlusaluste määruse kohaldamisala ja kolmandate riikide võrdlusaluste kasutamise eeskirjad, on käesoleva ettepaneku eesmärk kõrvaldada kaks järgmist puudust:

- (1) kehtiva võrdlusaluste määruse puudulik proportsionaalsus, eelkõige kuna ebaoluliste võrdlusaluste haldurite suhtes kohaldatakse registreerimisnõuet alates nende pakutava võrdlusaluse esmakordsest kasutamisest;
- (2) tunnustuse või kinnituse saamise nõue võib heidutada kolmanda riigi haldureid pakkumast ELis võrdlusaluseid. Kolmandate riikide võrdlusaluse halduritele, kes ei ole sageli oma päritolujurisdiktsioonis järelevalve all, toob tunnustuse või kinnituse saamise nõue ELi turule juurdepääsu taotlemisel kaasa märkimisväärse regulatiivse lisakoormuse. Sellega kaasneb ELi võrdlusaluse kasutajate jaoks kättesaadavate võrdlusaluste arvu ja mitmekesisuse vähenemise oht.

Võrdlusaluste määruse poliitikaeesmärgid peaks olema võimalik saavutada ka siis, kui selles keskendutakse kriitilise tähtsusega võrdlusalustele, olulistele võrdlusalustele, ELi kliimaülemineku võrdlusalustele ja Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele. Seetõttu tuleks käesoleva ettepaneku kohaselt üksnes nende võrdlusaluste kategooriate haldurite suhtes jätkuvalt kohaldada registreerimisnõuet ja tegevusloa saamise nõuet ning enamikku sisulisi nõudeid.

Ratsionaliseerimisest saadav kasu

Käesoleva ettepanekuga kohandatakse võrdlusaluste määruse kohaldamisala. Kuigi sisulised eeskirjad jäävad samaks, kohaldatakse neid väiksema arvu turuosaliste suhtes, järgides võrdlusaluste süsteemsel olulisusel põhinevat lähenemisviisi. Lisaks hõlmab ettepanek menetluseeskirjade täiendamist, täpsustades teatavaid aspekte, mis tegelikkuses vähendasid õiguskindlust, eelkõige võrdlusaluse kasutajate puhul.

See ettepanek vähendab ebaoluliste võrdlusaluste haldurite registreerimise ja asjaomase järelevalvega seotud koormust. Need haldurid moodustavad suurema osa (ligikaudu 90 %) haldurite koguarvust, kuid nende võrdlusaluste kasutamine on majanduslikult väheoluline.

Lisaks näitavad võrdlusaluste määruse rakendamise tulemused, et nelja rakendamisaasta jooksul on vaid üks liikmesriigi pädev asutus määranud trahvi. Selle trahvi määras Saksamaa finantsteenuste järelevalveasutus (BaFin) 2021. aastal järelevalvealuse isiku kontrollimisel seoses kriitilise tähtsusega võrdlusaluse jaoks sisendandmete esitamisega¹⁰. Käesoleva ettepaneku kohaselt tehakse kriitilise tähtsusega võrdlusaluse jaoks sisendandmete esitamise suhtes endiselt samaväärset järelevalvet.

ELi järelevalvealuste isikute puhul, kes kasutavad võrdlusaluseid, kaotatakse käesoleva ettepanekuga kehtiva võrdlusaluste määruse kolmandaid riike käsitlevas peatükis esitatud kasutuspiirangud, mida peeti takistuseks enamiku kolmandate riikide võrdlusaluste kasutamisel¹¹. Lisaks on ettepaneku eesmärk ühtlustada ELi võrdlusaluste kasutajate praegust regulatiivset koormust, näiteks vajadust ise kontrollida veebisaitide ja avalike registrite kaudu selliste indeksite õiguslikku seisundit, mida soovitakse võrdlusalustena kasutada. Praegu

¹⁰ Vt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 2021. aasta aruanne võrdlusaluste määruse alusel määratud karistuste kohta, <https://www.esma.europa.eu/document/report-sanctions-imposed-under-benchmarks-regulation-in-2021>.

¹¹ COM(2023) 455 final.

tuleneb koormuse vähendamine asjaolust, et võrdlusalused tuleb vaikimisi kasutamiseks kinnitada. Ettepaneku kohaselt peaks piisama artikli 36 kohase registri kasutamisest, et kontrollida, ega võrdlusaluse puhul ei ole väljastatud avalikku teadaannet selle kasutamise keelamise kohta. Täieliku läbipaistvuse tagamiseks tuleks kõik järelevalveasutuste asjakohased otsused avalikustada ja koondada artikli 36 kohasesse registrisse ning Euroopa ühtse juurdepääsupunkti määrase kohasesse andmebaasi. Kui aga pädev asutus või Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (edaspidi „Väärtpaberiturujärelevalve“) jõuab järeldusele, et võrdlusaluse haldur ei ole oma kohustusi täitnud, hoiatatakse avaliku teadaandega ELi võrdlusaluse kasutajaid, et konkreetne võrdlusalus ei sobi liidus kasutamiseks ja et selle võrdlusaluse edasine kasutamine on keelatud.

Muud kaalutud poliitikavariandid

Alternatiivsed poliitikavariandid oleksid võinud hõlmata kohaldamisala kohandamist üksnes kolmandate riikide võrdlusaluste puhul või kõikide haldurite sisuliste nõuete vähendamist ilma määrase kohaldamisala muutmata. Esimene jäeti kõrvale põhjusel, et see oleks moonutanud võrdseid võimalusi, kahjustades ELis asuvaid haldureid; viimasega oleks saanud vähendada ELi haldurite koormust, kuid see ei oleks nõuetekohaselt käsitletud ELi ebaoluliste võrdlusaluste haldurite ülemäärast halduskoormust ega ohtu, mida kolmandate riikide eeskirjad kujutavad endast ELi kasutajate juurdepääsul kolmandate riikide võrdlusalustele, ning see oleks võinud seada ohtu poliitikaeesmärgi tagada usaldusväärsed ja kvaliteetsed võrdlusalused.

Kui kehtivat õigusraamistikku ei muudeta, kohaldataks võrdlusaluste määrust jätkuvalt kõikide võrdlusaluste suhtes, mida ELi finantsturu osalised kasutavad, sealhulgas kolmandate riikide võrdlusaluste suhtes. Nagu on kirjeldatud komisjoni 14. juulil 2023 avaldatud aruandes,¹² pärsiksid kolmandate riikide võrdlusaluste kasutamise eeskirjad ka edaspidi ELi klientidele kolmandatest riikidest pärit võrdlusaluste pakkumist, mis võib kaasa tuua asjakohaste võrdlusaluste piiratud kättesaadavuse ja potentsiaalselt suuremad kulud ELi lõppkasutajatele. Seetõttu võivad ELi võrdlusaluse kasutajad, nagu pangad ja investeerimisühingud, kaotada juurdepääsu suurele osale maailma indeksitest, mida nad kasutavad finantsinstrumentide võrdlusaluste või finantslepingute viiteintressimääradena. See tähendaks, et neil ei oleks enam võimalik pakkuda investeerimis- ega riskimaandustooteid, mis viitavad isegi väga tavapärastele kolmandate riikide indeksitele. ELi investorid ja ettevõtjad peaksid seejärel selliste põhiteenuste saamiseks pöörduma kolmandate riikide vahendajate poole, millega võib kaasna lisatasu maksmine. Kolmandate riikide võrdlusaluste väiksem kättesaadavus ELis võib seega kaasa tuua piiratud konkurentsi ja süsteemse riski.

¹² Samas.

Tabel 4. Kavandatud reformi kokkuvõte

<i>Oluliste võrdlusaluste tüübid</i>	
<p>Õigusaktidest tulenevad olulised võrdlusalused – võrdlusalused, mille puhul haldur on jõudnud järeldusele, et nende finantsinstrumentide ja -lepingute alusvarade väärtus, milles järgitakse indeksit või kasutatakse seda tootluse võrdlusalusena, on kokku enam kui 50 miljardit eurot.</p>	<p>Määramisest tulenevad olulised võrdlusalused – võrdlusalused, mis ei ole saavutanud 50 miljardi euro suurust künnist, kuid millel on oluline osa ühe või mitme riikliku (jae)turu toimimises¹³.</p>
<i>Kes tegeleb võrdlusaluste määramisega?</i>	
<p>Sellised võrdlusalused loetakse automaatselt olulisteks (võrdlusaluse määramist ei ole vaja). Haldurid peavad künnise ületamise korral teavitama oma liikmesriigi pädevat asutust.</p> <p>Väärtpaberiturujärelevalve ja liikmesriigi pädevad asutused võivad teha avalduse selle kohta, et võrdlusalus on ületanud eespool nimetatud künnise, kuid selle haldur ei ole oma pädevat asutust sellest teavitanud.</p>	<p>ELi võrdlusaluste puhul: liikmesriigi pädev asutus.</p> <p>Enne võrdlusaluse määramist konsulteeritakse Väärtpaberiturujärelevalvega ning Väärtpaberiturujärelevalve koostab nõuande pädeva asutuse kavandatava võrdlusaluse määramise kohta, et tagada liikmesriigi tasandil võrdlusaluste määramise järjepidevus.</p> <p>Kolmandate riikide võrdlusaluste puhul: Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel (võrdlusaluste määramise artikkel 24).</p>
<i>Õiguslikud kohustused</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • ELis asuvate haldurite puhul: tegevusloa andmine või registreerimine vastavalt võrdlusaluste määramise artiklile 34. • Kolmanda riigi haldurite puhul: Väärtpaberiturujärelevalvepoolne tunnustamine võrdlusaluste määramise artikli 32 alusel või kinnitamine võrdlusaluste määramise artikli 33 alusel, välja arvatud juhul, kui kolmanda riigi suhtes on tehtud samaväärsust kinnitav otsus. 	
<i>Läbipaistvus võrdlusaluse kasutajate jaoks</i>	
<p><i>Kes avaldab võrdlusaluse määramise?</i></p> <p>Ametlikku võrdlusaluse määramist ei toimu.</p> <p>Liikmesriigi pädevad asutused ja Väärtpaberiturujärelevalve teevad avaliku avalduse, kui haldur teavitab olulisest võrdlusalusest või kui asjaomasel pädeval asutusel või Väärtpaberiturujärelevalvel on selge ja tõendatav alus selleks, et võrdlusalust käsitleda olulise võrdlusalusena.</p> <p>Väärtpaberiturujärelevalve registris avaldatakse nende võrdlusaluste nimetused, mille kohta on tehtud nimetatud kahte liiki avaldused, koos lingiga asjaomasele avaldusele.</p>	<p><i>Kes avaldab võrdlusaluse määramise?</i></p> <p>Liikmesriigi pädeva asutuse võrdlusaluse määramisotsus avaldatakse vastavalt asjaomase asutuse siseriiklikele õigusaktidele.</p> <p>Väärtpaberiturujärelevalvet teavitatakse asjaomasest võrdlusaluse määramisest ning Väärtpaberiturujärelevalve avaldab artiklis 36 osutatud registris võrdlusaluse nimetuse ja lingi võrdlusaluse määramisotsusele.</p> <p>Väärtpaberiturujärelevalve võrdlusaluse määramisotsus avaldatakse tema veebisaidil. Võrdlusaluse nimetus ja link võrdlusaluse määramisotsusele kantakse artiklis 36 osutatud registrisse.</p>

¹³ Asjakohane jaeturg võib näiteks hõlmata hüpoteeke või väga populaarseid investeerimisfondi.

Teave oluliste võrdlusaluste haldurite õigusliku seisundi kohta

Väärtpaberiturujärelevalve artikli 36¹⁴ kohaselt peetav register sisaldab järgmist teavet:

- ELis tegevusloa saanud või registreeritud haldurid;
- ELis tunnustatud või kinnitatud kolmanda riigi haldurid;
- võrdlusalused, mille kohta pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve teeb avaliku avalduse, et keelata nende kasutamine ELis, koos lingiga sellistele avaldustele;
- ELis kasutamiseks kättesaadavate ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste loetelu.

Ettepaneku kohaselt keskendutaks määruses kriitilise tähtsusega võrdlusalustele, olulistele võrdlusalustele, Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele ja ELi kliimaülemineku võrdlusalustele, olenemata sellest, kas haldur asub liidus või kolmandas riigis¹⁵.

Võrdlusaluse olulisus sõltub eelkõige selle majanduslikust tähtsusest ELi turu jaoks, mille puhul kõige asjakohasem näitaja on asjaomase võrdlusaluse kogu kasutamine. Olulisuse määramise künnise arvutamiseks tuleks igal juhul tugineda võrdlusaluse kasutamisele liidus, tegemata vahet ELi ja kolmandate riikide võrdlusalustel¹⁶. Selleks künniseks tuleks endiselt kehtestada 50 miljardit eurot, mis on sama künnis, mis võimaldab kehtiva võrdlusaluste määruse kohaselt teha vahet ebaolulistel ja olulistel võrdlusalustel.

Erandina üldreeglist peaks pädevatel asutustel (ELi võrdlusaluste puhul) ja Väärtpaberiturujärelevalvel (kolmandate riikide võrdlusaluste puhul) olema konkreetsete olukordade arvessevõtmiseks võimalik määrata võrdlusaluseid, mis jäävad allapoole kvantitatiivset künnist, kui need vastavad teatavatele kvalitatiivsetele kriteeriumidele, mis tõendavad nende mõju liidus.

¹⁴ Kogu artiklis 36 osutatud registrisse kantud teave on kättesaadav ka Euroopa ühtse juurdepääsupunkti kaudu.

¹⁵ Asjaomaste ELi märgiste tervikluse ja maine kaitse eesmärgil jääksid Pariisi kokkulepet järgivad ELi võrdlusalused ja ELi kliimaülemineku võrdlusalused määruse kohaldamisalasse ning neid saaksid välja anda üksnes liidus tegevusloa saanud või registreeritud haldurid.

¹⁶ Kooskõlas võrdlusaluste määruse artikli 2 lõikes 1 esitatud „võrdlusaluse kasutamise“ määratlusega.

Selleks et tagada liikmesriigi tasandil võrdlusaluste määramise järjepidevus, kuid säilitada piisav paindlikkus, nähakse käesoleva ettepanekuga ette liikmesriigi asutuste ja Väärtpaberiturujärelevalve võrdlusaluste määramise koordineerimissüsteem. Selle peamised põhimõtted on järgmised:

- pädev asutus võib otsustada, et võrdlusalus on oluline üksnes juhul, kui ükski teine pädev asutus ei ole seda varem asjaomase võrdlusaluse puhul teinud;
- enne võrdlusaluse määramist peaks pädev asutus paluma halduril ning piiriülese võrdlusaluse määramise korral halduri liikmesriigi pädeval asutusel esitada kogu vajaliku teabe;
- enne võrdlusaluse määramist peaks pädev asutus konsulteerima Väärtpaberiturujärelevalvega;
- Väärtpaberiturujärelevalve peaks koostama nõuande liikmesriigi tasandil võrdlusaluste määramise kriteeriumide nõuetekohase rakendamise kohta ning välja selgitama, kas võrdlusalus võiks kvalifitseeruda olulise võrdlusalusena ka teistes liikmesriikides;
- kui võrdlusaluse võib määrata mitu asutust, peaksid nad omavahel kokku leppima, milline asutus seda teeb;
- kui kokkulepet ei saavutata, on Väärtpaberiturujärelevalvel õigus erimeelsusi lahendada.

Lisaks võetakse käesolevas ettepanekus arvesse ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste eripärasid. Võrdlusaluste pakkujad võivad vabatahtlikult otsustada, et nad käsitlevad võrdlusaluseid ELi kliimaülemineku võrdlusaluste või Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusalustena, kuid sellega kaasnevad võrdlusaluste määrusest tulenevad konkreetsed nõuded. Seetõttu saavad ELi kliimaülemineku võrdlusaluseid ja Pariisi kokkulepet järgivaid ELi võrdlusaluseid välja anda üksnes ELis asuvad võrdlusaluse haldurid, kes selleks loa saanud või registreeritud. Lisaks tuleks ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste väljaandmist, olenemata nende suurusest, reguleerida samaväärselt oluliste võrdlusaluste väljaandmisega võrdlusaluste määruse alusel.

- **Ratsionaliseerimise mõju**

Kavandatud muudatusettepanekute eesmärk on ratsionaliseerida võrdlusaluste määrust, tuginedes eeldusele, et praegune regulatiivne koormus on samaväärne kõikide haldurite puhul, kelle suhtes kohaldatakse võrdlusaluste määrust, olenemata nende majanduslikust tähtsusest. Seevastu majanduslikult kõige olulisemaid võrdlusaluseid välja andvate haldurite rühm on piiratud. Eelkõige on võrdlusaluse haldurid kohustatud taotlema registreerimist alates hetkest, mil finantsinstrumendis või -lepingus kasutatakse võrdlusalust.

Ettepanekuga kaotatakse üksnes ebaoluliste võrdlusaluste halduritele tegevusloa andmise ja registreerimise (ELi haldurid) või kinnitamise ja tunnustamise (kolmanda riigi haldurid) nõue. Ebaoluliste võrdlusaluste alusvarade maht on väike, mistõttu sellised võrdlusalused ei kujuta endast süsteemset riski. Seetõttu ei kohaldataks ebaoluliste võrdlusaluste haldurite suhtes enam organisatsioonilisi nõudeid, mis käsitlevad i) juhtimist ja huvide konflikte, ii) järelevalve funktsiooni ning sisendandmete hierarhiat ja jälgimist, iii) sisendandmete kohta tegevusjuhendite koostamist, iv) rikkumistest teatamist ning v) meetodika ja võrdlusaluse kirjelduse avalikustamist. Tuleks siiski meenutada, et määruses (EL) nr 596/2014 (turukuritarvituse määrus) sätestatud nõudeid kohaldatakse endiselt¹⁷. Samuti tuleks tunnustada, et võrdlusaluse haldurite puhul kehtib kindel turutava, et nad tegutsevad kooskõlas asjakohaste IOSCO põhimõtetega.

Teabekast 1

Olulised vs. ebaolulised võrdlusalused

Praegu on Väärtpaberiturujärelevalve registrisse kantud 73 ELi võrdlusaluse haldurit. Ainult üks ELis praegu kasutatavatest võrdlusalustest (EURIBOR) on Väärtpaberiturujärelevalve järelevalvealune kriitilise tähtsusega võrdlusalus¹⁸. Kolm võrdlusalust – Stockholmi pankadevaheline intressimäär (STIBOR), Norra pankadevaheline intressimäär (NIBOR) ja Varssavi pankadevaheline intressimäär (WIBOR) – on liikmesriigi järelevalvealused kriitilise tähtsusega võrdlusalused¹⁹. Kõik need kriitilise tähtsusega võrdlusalused on intressimäära võrdlusalused ja iga näitajat haldab erinev ELi haldur.

Väärtpaberiturujärelevalve korraldatud mitteametlik uuring liikmesriigi järelevalveasutuste kohta näitas, et 2022. aasta septembris pakkusid kuus Euroopa järelevalvealust võrdlusaluse haldurit (kolm ELi ja kolm kolmanda riigi haldurit²⁰) kas ühte või mitut olulist võrdlusalust²¹. Ülejäänud 66 haldurit andsid välja üksnes ebaolulisi võrdlusaluseid.

¹⁷ Turukuritarvituse määrust kohaldatakse võrdlusalustega seotud tegevuse suhtes vastavalt artiklile 2. Turukuritarvituse määruse artiklis 12 on sätestatud, et turuga manipuleerimine hõlmab ka võrdlusalustega seotud väär või eksitava teabe edastamist või valede või eksitavate sisendandmete esitamist, kui teabe edastanud või sisendandmed esitanud isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on väär või eksitav, või mis tahes tegevus, millega manipuleeritakse võrdlusaluse arvutamist. Seadusandlikus ettepanekus noteerimist käsitleva õigusakti kohta tegi komisjon ettepaneku muuta turukuritarvituse määrust, et lisada võrdlusaluse haldurid ja sisendandmete esitajad halduskaristuste määramise korra kohaldamisalasse, muutes artikli 30 lõike 2 punkte e–g. Artikli 23 kavandatud muudatustega suurendatakse ka pädevate asutuste volitusi seoses võrdlusaluse halduritega.

¹⁸ Võrdlusaluste määruse artikli 20 lõike 1 punkt a, milles nõutakse, et võrdlusalust järgitaks finantslepingutes ja -instrumentides, mille koguväärtus on vähemalt 500 miljardit eurot.

¹⁹ Võrdlusaluste määruse artikli 20 lõike 1 punkt b.

²⁰ Olles saanud ELi turule juurdepääsu tunnustamise või kinnitamise teel. See lisandub teadmata arvule kolmandate riikide halduritele, kes pakuvad üleminekusätete alusel ELis olulisi võrdlusaluseid.

²¹ Võrdlusalused, mida järgitakse finantslepingutes ja -instrumentides, mille koguväärtus on enam kui 50 miljardit eurot, või [millel] ei ole turupõhiseid asendajaid või neid on väga vähe ja mis [võivad kaasa

Ratsionaliseerimise tulemusel suunatakse järelevalvealased jõupingutused paremini asjaomastele kriitilise tähtsusega või oluliste võrdlusaluste kategooriatele, mis on määratletud kui võrdlusalused, mida järgivate finantsinstrumentide, -lepingute või investeerimisfondide koguväärtus on enam kui 500 miljardit eurot (kriitilise tähtsusega võrdlusalused) või 50 miljardit eurot (olulised võrdlusalused), või võrdlusalused, millel on liikmesriigi või kogu ELi hõlmava hinnangu kohaselt oluline roll konkreetse liikmesriigi (jae)turul või mitme liikmesriigi turul.

Ettepanek peaks vähendama võrdlusaluste määruse kohaldamisalasse kuuluvate ELi järelevalvealuste isikute arvu. Praegusest 73 ELi järelevalvealusest haldurist jääks kohaldamisalast välja 66 haldurit, välja arvatud juhul, kui nende väljaantavaid võrdlusaluseid käsitatakse konkreetset oluliste võrdlusalustena. Selle tulemusena väheneb kuni 90 % selliste võrdlusaluste haldurite arv, kelle suhtes kohaldatakse kohustuslikke nõudeid. Kuludele avalduva mõju kohta vt õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi käsitlev osa allpool.

- **Mõju kolmanda riigi halduritele**

Haldurite võrdse kohtlemise tagamine olenemata nende asukohast on käesoleva ettepaneku juhtpõhimõte. Seepärast peaks võrdlusaluste määruse kohaldamisala olema ELi haldurite ja kolmanda riigi haldurite puhul sama.

Meie hinnangul on kolmandate riikide võrdlusaluse haldureid ligikaudu 273²². Kehtivate eeskirjade kohaselt tuleb neil alates 1. jaanuarist 2026 kindlustada ELi turule juurdepääs samaväärsuse, tunnustamise või kinnitamise teel, et nende võrdlusalused oleksid ELi järelevalvealustele isikutele kasutamiseks endiselt kättesaadavad. Praegu on sellest arvust kaks hõlmatud samaväärsust kinnitava otsusega,²³ veel kahel on ELi järelevalvealuse isiku tunnustus²⁴ ning kümnel on Väärtpaberiturujärelevalve tunnustus²⁵. Ülejäänud 259 haldurit võivad kooskõlas võrdlusaluste määruse artikli 51 lõikes 5 osutatud üleminekuperioodiga ELis piiranguteta pakkuda oma võrdlusaluseid kuni 1. jaanuarini 2026. See tähendab, et üksnes ligikaudu 5 % kolmanda riigi halduritest on edukalt kasutanud ühte kolmest kättesaadavast juurdepääsuviisist ELi turule.

Mis puutub olulistesse võrdlusalustesse, siis hinnanguliselt annavad vähemalt kuus kolmanda riigi haldurit välja vähemalt üht võrdlusalust, mis ületab ELi 50 miljardi euro suurust kasutamiskünnist. Neist kuuest kolm on praegu saanud ELis tunnustuse või kinnituse. Võttes arvesse asjaolu, et käesoleva ettepanekuga nähakse ette võimalus, et Väärtpaberiturujärelevalve määratleb veel kolmandate riikide võrdlusaluseid olulisena, tuleks asjaomast kuut kolmanda riigi haldurit, kes annavad välja olulisi võrdlusaluseid, käsitada selliste võrdlusaluste haldurite miinimumhulgana, kelle puhul kohaldatakse endiselt kolmandate riikide suhtes kehtivat korda.

tuua] märkimisväärse ja kahjuliku mõju turu terviklusele, finantsstabiilsusele, tarbijatele, reaalmajandusele või kodumajapidamiste ja ettevõtjate rahastamisele ühes või enamas liikmesriigis.

²² Kõik selles jaos esitatud andmed, sealhulgas tasulisest andmebaasist (www.rimes.com) saadud andmed, on esitanud Väärtpaberiturujärelevalve.

²³ ABS Benchmarks Administration CO PTE. LTD. (Singapur) ja ASX Benchmarks Limited (Austraalia).

²⁴ S&P Dow Jones Indices, LLC (USA) ja SIX Index AG (Šveits).

²⁵ Hedge Fund Research, Inc. (USA), ICAP Information Services Limited (Ühendkuningriik), Invesco Indexing LLC (USA), JPX Market Innovation & Research, Inc. (Jaapan), Leonteq Securities AG (Šveits), LPX AG (Šveits), Nikkei Inc. (Jaapan), Scientific Infra Pte Ltd (Singapur), STOXX Ltd. (Šveits), WisdomTree, Inc. (USA).

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek kuulub meetmepaketti, mille eesmärk on ratsionaliseerida aruandlusnõudeid. See on üks samm pidevas protsessis, mille käigus analüüsitakse põhjalikult olemasolevaid aruandlusnõudeid, et hinnata nende jätkuvat asjakohasust ja muuta need tõhusamaks.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on märkimisväärselt vähendada liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvate võrdlusaluste arvu ning seeläbi ka enamiku võrdlusaluse haldurite ja kasutajate regulatiivset koormust. Samal ajal tagab vastavus- ja järelevalvealaste jõupingutuste suurem keskendumine nendele võrdlusalustele, mis on majanduslikult kõige olulisemad, võrdlusaluste määruse aluseks olevate poliitikaeesmärkide saavutamise.

Lisaks aitab võrdlusaluste määruse reform kaasa ELi finantsteenuste poliitika üldeesmärkide saavutamisele, millega soovitakse tagada finantsstabiilsus. Ettepanek aitab kaasa ka kapitaliturgude liidu tegevuskava eesmärkide saavutamisele, mis on suunatud ELi kapitaliturgude süvendamisele ning Euroopa majanduse ja Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimelisemaks muutmisele.

Selles ettepanekus kasutatud lähenemisviisi tuleks võrrelda lähenemisviisiga, mille komisjon pakkus välja oma ettepanekus keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste (ESG) reitingutega seotud tegevuse läbipaistvuse ja terviklikkuse kohta²⁶. Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute algatus põhineb põhimõtetel ja suures osas IOSCO 2021. aasta novembris avaldatud soovitusel. Ka teised jurisdiktsioonid, kus tegeletakse keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute läbipaistvuse ja terviklikkuse parandamisega, tuginevad oma töös IOSCO soovitustele, mille tulemusel peaks nende pakkujate kohtlemine üleilmselt ühtlustuma. Seepärast lähtutakse keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute ettepanekus laiaulatuslikust lähenemisviisist keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingutega seotud tegevuse reguleerimisele, sealhulgas kolmandate riikide suhtes kohaldatavale korrale, kuid see erineb märkimisväärselt võrdlusaluste määrusest, kuna sellega ei reguleerita keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute kasutamist. Lisaks ei ole keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute turg täielikult välja kujunenud ning keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute kasutajad alluvad vähem konkreetsete pakkujate turuvõimule. Samuti tuleb märkida, et keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute kasutajad on peamiselt institutsionaalsed investorid, kes võivad enne konkreetse investeerimisstrateegia kohta otsuse tegemist täiendada saadud sisendandmeid oma analüüsiga. Seetõttu ei tohiks eeldada, et keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste reitingute süsteem tooks kasutajatele kaasa samasuguse kahju nagu võrdlusaluste määruse kolmandate riikide suhtes kohaldatav kord ilma seadusandliku sekkumiseta.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames tagab komisjon, et tema õigusaktid sobivad ettenähtud otstarbeks, on suunatud sidusrühmade vajadustele ja aitavad minimeerida halduskoormust ning nende abil saavutatakse seatud eesmärgid. Käesolev ettepanek on seega osa õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmist, sest vähendab ELi õiguskeskkonnast tuleneva aruandluskoormuse keerukust.

Kuigi teatavad aruandlusnõuded on olulised, peavad need olema võimalikult tõhusad. Nende puhul tuleks vältida kattumist, kõrvaldada tarbetu halduskoormus ning kasutada võimalikult palju digitaalseid ja koostalitlusvõimelisi lahendusi.

²⁶ COM(2023) 314 final. Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalased reitingud on reitinguagentuuride arvamused, mida ei tohiks tõlgendada märgise andmise ega sertifitseerimisena.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114.

Määrusega (EL) 2016/1011 on kõrvaldatud kaubandustõkked Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114 alusel. Seega saab liidu seadusandja määruse (EL) 2016/1011 kohandamisel nüüd tugineda samale õiguslikule alusele. See on kooskõlas Euroopa Kohtu arutluskäiguga kohtuasja C-58/08 (Vodafone jt [2010], I-04999) punktis 34, milles Euroopa Kohus märkis: „Kui EÜ artiklil 95 põhineva aktiga on kõrvaldatud kõik takistused kaubavahetusele valdkonnas, mille ühtlustamiseks see on vastu võetud, ei saa ühenduse seadusandjalt võtta võimalust kohandada seda akti vastavalt sellele, kuidas on muutunud asjaolud või arenenud edasi teadmised, arvestades et tema ülesanne on tagada asutamislepingust tulenevate üldiste huvide kaitse (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, punktid 77 ja 78).“

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Liikmesriigi turu jaoks oluliste võrdlusaluste määramine on asjaomasele turule kõige lähemal asuva pädeva asutuse ülesanne. Näiteks kui teatava (liikmesriigi) turu ettevõtjad kasutavad konkreetset võrdlusalust kõige sagedamini, peab asjaomane pädev asutus määrama selle oluliseks võrdlusaluseks sõltumata sellest, kus on võrdlusaluse halduri asukohariik. Kui seda võrdlusalust hallatakse teises liikmesriigis, peaks pädevate asutuste vaheline koostöö tagama sellise võrdlusaluse sujuva järelevalve. Võttes arvesse finantsstabiilsuse riske, menetluste keerukust ja finantsilisestabiilsuse puudumisel tekkida võivad kahju, loetakse neid järelevalvekuluseid proportsionaalseks. Lisaks hõlmavad killustatuse ja õiguskindlusetuse vältimise meetmed Väärtpaberiturujärelevalve koordineerivat ja vahendajarolli enne liikmesriigi tasandil võrdlusaluste määramist ning varasemalt kehtinud nõuete kohaldamist võrdlusaluse haldurite suhtes, kes on juba saanud liikmesriigi pädevalt asutuselt tegevusloa või tema juures registreeritud.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepanekuga kehtestatakse võrdlusaluste reguleerimiseks ühtlasem ja proportsionaalsem lähenemisviis. Ettepanekus piirdatakse muudatustega, mida on vaja ELi turuosaliste jaoks toimiva raamistiku saavutamiseks. Ettepanek ei lähe selle eesmärkide saavutamiseks rangelt vajalikust kaugemale. See on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, võttes arvesse nõuetekohast tasakaalu finantsstabiilsuse ja Euroopa turgude tervikluse säilitamise ning meetme kulutõhususe vahel.

Kavandatud regulatiivsed muudatused vähendavad ELi järelevalvealuste isikute õiguskindlusetust ning tagavad, et nad saavad kasutada võimalikult paljusid ELi ja kolmandate riikide võrdlusaluseid. Lisaks on neis selgelt esitatud asjaomaste liikmesriigi asutuste, Väärtpaberiturujärelevalve ja komisjoni pädevuste jaotus võrdlusaluste määramisel kriitilise tähtsusega või oluliseks võrdlusalusteks. Ettepanekus kirjeldatakse selgelt ka õiguslikke tagajärgi, mis kaasnevad haldurite puhul, kes annavad välja võrdlusaluseid, mis on määratud kriitilise tähtsusega või oluliseks võrdlusaluseks.

Võrreldes kehtiva määrusega suurendab see ettepanek ka õiguskindlust oluliste võrdlusalustena käsitatavate võrdlusaluste õigusliku seisundi osas – seda määravatel isikutel

(pädevatel asutustel) on kohustus sõnaselgelt anda teavet määratud võrdlusaluse õigusliku seisundi kohta. Peale selle on asjaomased otsused Euroopa ühtse juurdepääsupunkti ja Väärtpaberiturujärelevalve hallatava registri kaudu kergesti kättesaadavad.

- **Vahendi valik**

Ettepanekuga muudetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 tuginevat kehtivat määrust ning seetõttu tuleks ka ettepanek esitada määrusena.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Käesolevas sihipärasel läbivaatamises keskendutakse järgmisele:

- tagada, et ELi võrdlusaluse kasutajad saaksid kasutada võimalikult paljusid ELi ja kolmandate riikide võrdlusaluseid ning säilitada ülemaailmsel kapitaliturgudel konkurentsivõime;
- vähendada vähese majandusliku mõjuga ELi võrdlusaluste haldurite regulatiivset koormust, samal ajal säilitades kriitilise tähtsusega ja oluliste võrdlusaluste, ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste üle piisava järelevalve.

Komisjoni talitused kogusid andmeid otse turuosalistelt ning korraldas sidusrühmadega kohtumisi, kus arutati nende praegust olukorda, muresid ja seisukohti, võrdlusaluste määruse parandamist ja reformimist ning eelkõige kolmandaid riike käsitlevat peatükki. Samuti avaldas komisjon tagasisidekorje, mis kestis neli nädalat, ning kogus turuosaliste arvamusi.

- **Konsulterimine liikmesriikidega**

Komisjoni talitused pidasid Euroopa väärtpaberikomitee eksperdirühma 22. juuni 2023. aasta ja 21. septembri 2023. aasta koosolekul liikmesriikide ekspertidega aru Euroopa võrdlusaluste määruse tulevase versiooni üle.

Enamik liikmesriike nõustus, et määruse kohaldamisalasse peaksid kuuluma ainult olulised võrdlusalused ning et võrdlusalused, mis ületavad 50 miljardi euro suuruse kasutamiskünnise, peaksid automaatselt olema kohaldamisalal. Samal ajal väitsid mõned liikmesriigid, et liikmesriigi kaalutusõigust on vaja selleks, et teatavaid indekseid saaks käsitleda oluliste võrdlusalustena, isegi kui asjaomast võrdlusalust kasutatakse peamiselt ühes liikmesriigis või kui kokkulepitud künniseid ELi tasandil võrdlusaluse oluliseks määramiseks ei saavutatud. Liikmesriigi tasandil võrdlusaluste määramise süsteemi sisu üle toimunud edasise arutelu käigus märkis enamik liikmesriike, et nad kaaluksid piiratud arvul võrdlusaluste määramist, mida annavad peamiselt välja asjaomases liikmesriigis asuvad haldurid.

Enamik liikmesriike peab asjakohaseks rakendada määramiskünnist või -kriteeriume ühtmoodi nii ELis kui ka väljaspool ELi hallatavate võrdlusaluste suhtes.

Olenemata sellest, millist lähenemisviisi kasutati olulise võrdlusaluse määramiseks kasutatava künnise kindlaksmääramiseks, soovib enamik selles küsimuses arvamust avaldanud liikmesriike jätta võrdlusaluste määruse kohaldamisalasse alles hinnateabeagentuuride väljaantavad kauba võrdlusalused ja kohaldada selliste võrdlusaluste kategooria suhtes võrdlusaluste määruse II lisa eeskirju.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ajavahemikul 20. maist kuni 12. augustini 2022 korraldati sihtkonsultatsioon kolmandas riigis hallatavate võrdlusaluste kasutamise suhtes kohaldatava korra kohta. Veebiküsimustikule anti 64 vastust. Saadud vastuste üksikasjalik kokkuvõte lisati komisjoni aruandesse kolmandate riikide võrdlusaluste kasutamise kohta ELis²⁷.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek koostati pärast olemasolevate aruandluskoostuste sisekontrolli protsessi ning tuginedes asjaomase õigusakti rakendamisel saadud kogemustele. Kuna see on ELi õigusaktidest tulenevate aruandlusnõuete pideva hindamise protsessi osa, jätkatakse sellise koormuse ja selle sidusrühmadele avalduva mõju hindamist.

- **Mõjuhinnang**

Ettepaneku kohta ei koostatud mõjuhinnangut, sest:

- ettepanek vastab kahele konkreetsele poliitikaeesmärgile, mis määravad suures osas kindlaks käesolevas ettepanekus esitatud poliitikavariandi;
- ettepanek hõlmab võrdlusaluste määruse kohaldamisala sihipäraselt kohandamist ja proportsionaalsuse põhimõtete tõhustamist; sellega ei muudeta sisulisi eeskirju ega järelevalvekorda; kuigi selles säilitatakse ebaoluliste võrdlusaluste ja muude võrdlusaluste eristamine, nagu on juba praegu võrdlusaluste määramises sätestatud, viiakse õigusraamistik paremini kooskõlla võrdlusaluste reguleerimisega teistes jurisdiktsioonides, mis põhineb enamasti majanduslikult kõige mõjusamate indeksite määramisel;
- peale selle põhines käesolev ettepanek 2020. aastal tehtud mõjuhinnangul²⁸ ning kaasseadusandjatele 2023. aastal esitatud komisjoni aruandel,²⁹ mis hõlmas kahte avalikku konsultatsiooni³⁰. Kavatsusest jätkata käesoleva algatusega ilma mõjuhinnangut koostamata teavitati alates 1. märtsist kuni 29. märtsini 2023 avaldatud tagasisidekorjes³¹.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Tegemist on õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi ettepanekuga, mille eesmärk on õigusakti lihtsustada ning vähendada sidusrühmade halduskoormust. Käesolev seadusandlik ettepanek peaks aitama kulusid kokku hoida nii ELi võrdlusaluse pakkujatel, kes ei anna välja olulisi võrdlusaluseid, kui ka kõikidel Euroopa võrdlusaluse kasutajatel.

²⁷ COM(2023) 455 final.

²⁸ SWD(2020) 147 final.

²⁹ COM(2023) 455 final.

³⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12016-Report-pursuant-to-Article-54-of-the-Benchmark-Regulation/public-consultation_et ja https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/finance-2022-benchmarks-third-country_en.

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13762-Review-of-the-scope-and-third-country-regime-of-the-Benchmark-Regulation_et.

Kuigi täpseid hinnanguid ei olnud võimalik koostada,³² eeldatakse, et käesolev ettepanek toob kaasa kulude kokkuhoiu võrdlusaluse halduritele, võrdlusaluse kasutajatele ja liikmesriigi pädevatele asutustele, kelle ülesanne on teha järelevalvet võrdlusaluse haldurite üle.

- Võrdlusaluse haldurid hoiavad igal juhul kokku nõuete täitmisega seotud kulude pealt, eelkõige aruandlusnõuetest tulenevate kulude puhul. Haldurid, kes annavad välja üksnes ebaolulisi võrdlusaluseid, hoiavad kokku nii nõuete täitmisega seotud kulude³³ (mille eesmärk on tagada oma organisatsiooniline struktuur ning see, et võrdlusaluste väljaandmine vastab lisaks IOSCO põhimõtetes sätestatule ka võrdlusaluste määrase üksikasjalikele lisanõuetele) kui ka iga-aastaste järelevalvetasude pealt³⁴. Lisaks hoiavad uued osalejad kokku esmase registreerimistasu pealt. Haldurite puhul, kes annavad välja olulisi võrdlusaluseid, kriitilise tähtsusega võrdlusaluseid, ELi kliimaülemineku võrdlusaluseid ja Pariisi kokkulepet järgivaid ELi võrdlusaluseid, on kulude kokkuvõid ebatõenäoline. Siiski võib kokkuvõid kaasneda ka nende haldurite jaoks, kui nad annavad välja ka ebaolulisi võrdlusaluseid.
- Võrdlusaluse kasutajad peaksid eeldatavasti saama kasu ELi ja kolmandate riikide võrdlusaluste suuremast kättesaadavusest, regulatiivsest keskkonnast, mis on regulatiivsete nõuete ratsionaliseerimise tõttu innovatsioonile avatum, ja tihedamast konkurentsist võrdlusaluste turul. On selge, et kolmandate riikide võrdlusaluste jätkuv kättesaadavus võib pakkuda olulist kulude kokkuvõidu. Ühe peamise krediitiasutuse hinnangul jääb kolmandate riikide võrdlusaluste kasutamise seotud teenuste osutamisest saadud tulu vahemikku 100–150 miljonit eurot. See on tulu, mille saamine satuks ohtu, kui mõned või kõik kolmandate riikide võrdlusalused muutuksid ELis kasutamiseks kättesaamatuks.
- ELi pädevate asutuste järelevalvealuste võrdlusaluste ja võrdlusaluse haldurite arv väheneb märkimisväärselt. Kuigi ei saa eeldada, et kokkuvõid on lineaarses suhtes järelevalvealuste võrdlusaluse haldurite vähenemisega, kuna järelevalvealused haldurid on need, kes vastutavad majanduslikult mõjusamate võrdlusaluste eest, peaks olema võimalik oluliselt vähendada kulusid ja suunata järelevalvesuutlikkus kriitilise tähtsusega võrdlusalustele, olulistele võrdlusalustele, ELi kliimaülemineku võrdlusalustele ja Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele.

- **Põhiõigused**

Ettepanekus austatakse põhiõigusi ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige ettevõtlusvabadust (artikkel 16). Käesoleva algatuse eesmärk on tagada, et ELi võrdlusaluse kasutajad saaksid kasutada võimalikult paljusid ELi ja kolmandate riikide võrdlusaluseid ning et ELi võrdlusaluse kasutajate jaoks tekiks turukeskkond, mis võimaldaks

³² 2022. aasta suvel toimunud sihtkonsultatsioon sisaldas küsimusi kulude kohta, kuid saadi üksnes üksikandmeid.

³³ Ühe peamise võrdlusaluse halduri hinnangul on ELi tegevusloaga võrdlusaluse halduri kogu asutamiskulud 2–3 miljonit eurot, kusjuures pideva järelevalve kulud jäävad vahemikku 1,5–2 miljonit eurot aastas.

³⁴ Need tasud varieeruvad märkimisväärselt, alates teatavate liikmesriikide ametiasutuste nõutavatest kindlasummalistest aastatasudest (mõnisada eurot) kuni tasudeni, mis põhinevad tegelikult järelevalvele kulunud ajal.

neil konkureerida kolmandate riikide kasutajatega. Seega aitab see parandada ettevõtlusvabadust. Võrdlusaluste määruse kavandatud muudatused ei avalda eeldatavasti negatiivset mõju tarbijakaitsele, kuna läbivaatamise tulemusena jäävad määruse kohaldamisalasse kriitilise tähtsusega ja olulised võrdlusalused, mida kasutatakse kõige laialdasemalt ning mis on tarbijate ja investorite kaitse seisukohast olulised.

4. MÕJU EELARVELE

Algatusega ei kaasne eeldatavasti ELi eelarvele finantsmõju. Esialgsed märgid näitavad, et Väärtpaberiturujärelevalve järelevalvealuste võrdlusaluste ja võrdlusaluse haldurite arv väheneb või jääb sõltuvalt määramisvolituste kasutamisest samaks. See tooks kaasa selle, et Väärtpaberiturujärelevalve vajab sõltuvalt määramisvolituste kasutamisest võrdlusaluse haldurite otsese järelevalve tarbeks vähem töötajaid.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Hindamine on kavas teha viis aastat pärast meetme rakendamist koosõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Hindamise eesmärk on muu hulgas hinnata määruse tulemuslikkust ja tõhusust poliitikaeesmärkide saavutamisel ning otsustada, kas on vaja võtta uusi meetmeid või teha muudatusi.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikkel 1 – võrdlusaluste määruse muutmise

Võrdlusaluste määruse artikli 2 lõikes 1 on sätestatud määruse kohaldamisala. Ettepanekuga muudetakse artikli 1 lõiget 1, et kajastada uut lähenemisviisi, ja lisatakse uus lõige 1a. Samuti määratakse selles kindlaks võrdlusaluste tüübid, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2016/1011 konkreetseid jaotisi. Need on kriitilise tähtsusega võrdlusalused, olulised võrdlusalused, Pariisi kokkulepet järgivad ELi võrdlusalused ja ELi kliimaülemineku võrdlusalused. Selliste võrdlusaluste haldurid, mida ei käsitata määruse artikli 20 lõike 1 kohaselt kriitilise tähtsusega võrdlusalustena, kuuluvad määruse kohaldamisalasse, kui nad pakuvad ühte või mitut võrdlusalust, mida uue artikli 24 kohaselt käsitatakse olulise võrdlusalusena. Ebaoluliste võrdlusaluste suhtes ei pea seetõttu enam kohaldama II jaotise („Võrdlusaluse terviklus ja usaldusväarsus“), III jaotise („Võrdlusaluste eri tüüpidele esitatavad nõuded“), IV jaotise („Läbipaistvus ja tarbijakaitse“) ja VI jaotise („Halduri tegevusluba, registreerimine ja järelevalve“) nõudeid (artikli 2 uus lõige 3).

Artikli 3 lõike 1 punktis 26 muudetakse olulise võrdlusaluse määratlust.

Võrdlusaluste tervikluse ja tõhusa järelevalve tagamise eesmärgil jäävad Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste ja ELi kliimaülemineku võrdlusaluste haldurid võrdlusaluste määruse kohaldamisalasse, olenemata nende võrdlusaluste olulisusest, tingimusel et nad saavad tegevusloa või registreeritakse ELis.

Koosõlas kohandatud kohaldamisalaga on välisvaluuta võrdlusaluste ja ebaoluliste võrdlusaluste nn negatiivse määramise erieeskirjad üleliigsed ja need saab kehtetuks tunnistada.

Pariisi kokkulepet järgivad ELi võrdlusalused ja ELi kliimaülemineku võrdlusalused

Artiklisse 19a lisatakse uus lõige 4, et tagada vastavate võrdlusaluste terviklus ja tõhus järelevalve. Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste ja ELi kliimaülemineku võrdlusaluste haldurid jäävad võrdlusaluste määramise kohaldamisalasse, olenemata nende võrdlusaluste olulisusest, tingimusel et nad saavad tegevusloa või registreeritakse ELis.

Olulised võrdlusalused

Käesoleva ettepaneku keskmes on artikli 24 muudatusettepanekud. Artikli esimeses lõikes reguleeritakse selle kindlaksmääramist, kas võrdlusalust saab käsitada olulise võrdlusalusena lihtsa arvulise künnise, st selle alusel, kas selliseid võrdlusaluseid kasutatakse võrdlusalusena varade puhul, mille kumulatiivne väärtus ületab 50 miljardit eurot.

Artikli 24 lõikes 2 on sätestatud, et kõik ELi järelevalvealuste isikute kasutatavate võrdlusaluste haldurid on kohustatud teavitama komisjoni, kui üks või mitu nende hallatavat võrdlusalust ületavad 50 miljardi euro suuruse kasutamiskünnise. See kohustus kehtib liidus ja kolmandas riigis asuvate haldurite suhtes. Kooskõlas võrdlusaluste määramise artikli 2 lõikega 1 tuleks kasutamiskünnis arvutada võrdlusaluse kasutamise alusel ELis.

Kui teade on kätte saadud, käsitatakse selliseid võrdlusaluseid oluliste võrdlusalustena ning need peavad vastama oluliste võrdlusaluste suhtes kohaldatavatele nõuetele (artikli 24a lõige 1).

Artikli 24 kohaselt võib liikmesriigi pädev asutus teha ka otsuse, milles kinnitatakse, et võrdlusalus, mille kasutamine ELis ei ületa 50 miljardit eurot, vastab selle liikmesriigi puhul artikli 24 lõike 1 punktis b sätestatud olulise võrdlusaluse määramise aluseks olevatele kvalitatiivsetele tingimustele (edaspidi „liikmesriigi pädeva asutuse võrdlusaluse määramine“). Selline võrdlusaluse määramine peaks toimuma erandkorras ja seda tuleks selgitada pädeva asutuse põhjendatud otsuses, milles esitatakse selged põhjused, miks võrdlusalust käsitatakse asjaomases liikmesriigis punkti b kohaselt olulise võrdlusalusena.

Pädevad asutused peaksid avaldama võrdlusaluse määramisotsused ja Väärtpaberiturujärelevalve peaks koguma kokku kõik nende tehtud võrdlusaluse määramisotsused. See võimaldab kasutajatel hõlpsalt kontrollida selliste võrdlusaluste määramise seisundit, mida nad kavatsevad kasutada. Järelevalvealused isikud peaksid olema kohustatud asjaomaste allikatega korrapäraselt tutvuma, et kontrollida selliste võrdlusaluste määramise seisundit, mida nad kavatsevad kasutada.

Artikli 24 lõikes 6 on sätestatud paralleelne süsteem, mille alusel saab vastavalt kvalitatiivsetele kriteeriumidele määrata olulisteks võrdlusalusteks kolmandate riikide võrdlusalused.. Sellisel juhul on vastutus Väärtpaberiturujärelevalvel, kes tegutseb ühe või mitme pädeva asutuse taotlusel. Kvalitatiivsed kriteeriumid on sama laadi kui ELi võrdlusaluste määramise kriteeriumid, nagu ka meetmed võrdlusaluste määramise läbipaistvuse tagamiseks.

Artiklis 2 sätestatakse, et jõustumiskuupäev on kahekümnnes päev pärast avaldamiskuupäeva. Käesoleva õigusakti kohaldamine lükatakse edasi kuni 1. jaanuarini 2026.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2016/1011 seoses võrdlusaluseid käsitlevate eeskirjade kohaldamisalaga, kolmandas riigis asuva halduri väljaantud võrdlusaluste kasutamise ja teatavate aruandlusnõuetega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust³⁵,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³⁷

ning arvestades järgmist:

- (1) Aruandlusnõuetel on oluline roll õigusaktide nõuetekohase järelevalve ja täitmise tagamisel. Selleks et tagada aruandlusnõuete eesmärgi täitmine ja vähendada halduskoormust, tuleks neid nõudeid ühtlustada.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1011³⁸ kohaselt peavad kõik võrdlusaluste haldurid, olenemata selliste võrdlusaluste süsteemsest olulisusest või finantsinstrumentide ja -lepingute väärtusest, milles kasutatakse neid võrdlusaluseid viiteintressimääradena või tootluse võrdlusalustena, järgima mitut väga üksikasjalikku nõuet, sealhulgas nõudeid, mis käsitlevad nende organisatsioonilist struktuuri, juhtimist ja huvide konflikte, järelevalve funktsioone, sisendandmeid, käitumisjuhendeid, rikkumistest teatamist ning meetodika ja võrdlusaluse kirjelduse avalikustamist. Need väga üksikasjalikud nõuded on tekitanud liidu väiksemate võrdlusaluste halduritele ebaproportsionaalse regulatiivse koormuse, arvestades määruse (EL) 2016/1011 eesmärke, milleks on finantsstabiilsuse tagamine ja võrdlusaluste ebausaldusväärsest tulenevate negatiivsete majanduslike tagajärgede vältimine. Seepärast on vaja seda regulatiivset koormust vähendada, keskendudes

³⁵ ELT C ..., ..., lk

³⁶ ELT C ..., ..., lk

³⁷ ELT C ..., ..., lk

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014 (ELT L 171, 29.6.2016, lk 1).

võrdlusalustele, millel on liidu turu jaoks suurim majanduslik tähtsus, st olulistele ja kriitilise tähtsusega võrdlusalustele, ning võrdlusalustele, mis aitavad edendada liidu peamisi poliitikavaldkondi, st ELi kliimaülemineku võrdlusalustele ja Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele. Sellest tulenevalt tuleks määruse (EL) 2016/1011 II, III, IV ja VI jaotise kohaldamisala vähendada, et see hõlmaks vaid asjaomaseid konkreetseid võrdlusaluseid.

- (3) Määruse (EL) 2016/1011 artikli 18a kohaselt võib komisjon teatavad hetke vahetuskursi võrdlusalused kõnealuse määruse kohaldamisalast välja jätta, et tagada nende jätkuv kättesaadavus liidus kasutamiseks. Kuna määrus (EL) 2016/1011 on vaja läbi vaadata ja kitsamalt keskenduda kriitilise tähtsusega võrdlusalustele, olulistele võrdlusalustele, ELi kliimaülemineku võrdlusalustele ja Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele, ei ole hetke vahetuskursi võrdlusaluste suhtes enam vaja erandit kohaldada.
- (4) Määruse (EL) 2016/1011 artikli 19d kohaselt peavad oluliste võrdlusaluste haldurid püüdma 1. jaanuariks 2022 välja anda ELi kliimaülemineku võrdlusaluseid või Pariisi kokkulepet järgivaid ELi võrdlusaluseid. Kuna see kuupäev on möödunud, on asjakohane see säte välja jätta.
- (5) Kriteeriumid, mille alusel hinnatakse, kas võrdlusalus on oluline võrdlusalus, on praegu sätestatud määruse (EL) 2016/1011 artiklis 24. Võrdlusaluseid käsitatakse oluliste võrdlusalustena muu hulgas siis, kui need vastavad kõnealuse määruse artikli 24 lõike 1 punktis a sätestatud künnisele.
- (6) Võrdlusaluse halduritel on parimad võimalused selle jälgimiseks, kuidas nende välja antud võrdlusaluseid liidus kasutatakse. Seepärast peaksid nad sõltuvalt halduri asukohast teavitama asjaomast pädevat asutust või Väärtpaberiturujärelevalvet, et nende võrdlusaluste kogu kasutamine on ületanud määruse (EL) 2016/1011 artikli 24 lõike 1 punktis a sätestatud künnise. Tagamaks, et võrdlusaluse halduritel on piisavalt aega kohaneda oluliste võrdlusaluste suhtes kohaldatavate nõuetega, tuleks neid nõudeid kohaldada üksnes pärast 60 tööpäeva möödumist sellise teate esitamisest. Lisaks peaksid võrdlusaluse haldurid esitama asjaomastele pädevatele asutustele või Väärtpaberiturujärelevalvele taotluse korral kogu teabe, mida on vaja, et hinnata võrdlusaluse kogu kasutamist liidus. Kui võrdlusaluse haldur jätab teatamata või keeldub teatamast, et tema välja antud võrdlusaluse kasutamine on ületanud määruse (EL) 2016/1011 artikli 24 lõike 1 punktis a sätestatud künnise, ning kui pädevatel asutustel on selge ja tõendatav alus järeldamiseks, et künnis on ületatud, peaks asjaomastel pädevatel asutustel või asjakohasel juhul Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik teatada, et künnis on ületatud, olles eelnevalt andnud haldurile võimaluse olla ära kuulatud. Selline teatamine peaks võrdlusaluse haldurile kaasa tooma samad kohustused nagu see, kui võrdlusaluse haldur sellest ise teataks. See ei tohiks piirata Väärtpaberiturujärelevalve või pädevate asutuste õigust määrata halduskaristusi nende haldurite suhtes, kes ei teata sellest, et üks nende võrdlusalustest on ületanud kohaldatava künnise.
- (7) Turud, hinnad ja regulatiivne keskkond arenevad aja jooksul. Selliste arengute arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus veelgi täpsustada meetodikat, mida haldurid ja pädevad asutused kasutavad võrdlusalusega seotud finantsinstrumentide ja -lepingute või investeerimisfondide koguväärtuse arvutamiseks.
- (8) Erandjuhtudel võib siiski esineda võrdlusaluseid, mille kogu kasutamine jääb allapoole määruse (EL) 2016/1011 artikli 24 lõike 1 punktis a sätestatud künnist, kuid mis on liikmesriigi turu konkreetse olukorra tõttu asjaomase liikmesriigi jaoks siiski nii

olulised, et mis tahes usaldusväärse puudumise mõju oleks võrreldav sellise võrdlusaluse mõjuga, mille kasutamine ületab asjaomast künnist. Seetõttu peaks asjaomase liikmesriigi pädeval asutusel olema võimalik kvalitatiivsete kriteeriumide alusel määrata see võrdlusalus oluliseks võrdlusaluseks, kui asjaomast võrdlusalust annab välja ELi haldur. Kolmanda riigi haldurite väljaantavate võrdlusaluste puhul peaks Väärtpaberiturujärelevalve olema see, kes asjaomase võrdlusaluse ühe või mitme päeva asutuse taotlusel oluliseks võrdlusaluseks määrab.

- (9) Selleks et tagada oluliste võrdlusaluste puhul liikmesriigi tasandil võrdlusaluste määramise järjepidevus ja koordineerimine, peaksid pädevad asutused, kes kavatsivad määrata võrdlusaluse oluliseks, konsulteerima Väärtpaberiturujärelevalvega. Samal põhjusel peaks liikmesriigi pädev asutus, kes kavatsseb määrata olulist võrdlusalust, mida annab välja teises liikmesriigis asuv haldur, konsulteerima ka asjaomase teise liikmesriigi päeva asutusega. Kui pädevad asutused on eriarvamusel, milline neist peaks võrdlusaluse määrama ja selle üle järelevalvet tegema, peaks Väärtpaberiturujärelevalve selle erimeelsuse lahendama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19³⁹.
- (10) Selleks et austada õigust olla ära kuulatud, peaks pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve enne võrdlusaluse oluliseks määramist andma asjaomase võrdlusaluse haldurile võimaluse esitada kogu selle määramise seisukohast oluline kasulik teave.
- (11) Selleks et võrdlusaluse oluliseks võrdlusaluseks määramine oleks võimalikult läbipaistev, peaksid pädevad asutused või Väärtpaberiturujärelevalve tegema võrdlusaluse määramisotsuse, mis sisaldab põhjendusi, miks asjaomast võrdlusalust käsitatakse olulisena. Pädevad asutused peaksid avaldama võrdlusaluse määramisotsuse oma veebisaidil ja teavitama sellest otsusest Väärtpaberiturujärelevalvet. Samal põhjusel peaks Väärtpaberiturujärelevalve juhul, kui ta määrab päeva asutuse taotlusel olulise võrdlusaluse, avaldama võrdlusaluse määramisotsuse oma veebisaidil ja teavitama sellest taotlevat pädevat asutust.
- (12) ELi kliimaülemineku võrdlusalused ja Pariisi kokkulepet järgivad ELi võrdlusalused on võrdlusaluste erikategooriad, mis määratakse nende metoodikat reguleerivate eeskirjadele vastavuse ja nende halduri avalikustatava teabe põhjal. Sel põhjusel ja selleks, et ära hoida väiteid, mille tõttu võiksid kasutajad arvata, et sellised võrdlusalused vastavad asjaomastele võrdlusaluste tüüpidele omistatud standarditele, tuleb selliste võrdlusaluste puhul nõuda vajaduse korral kohustuslikku registreerimist või tegevusloa saamist ning järelevalvet.
- (13) Selleks et tagada, et oluliste võrdlusaluste järelevalve algaks õigel ajal, tuleks nõuda, et võrdlusaluste haldurid, kellest on saanud kas kohaldatava kvantitatiivse künnise saavutamise või võrdlusaluse määramise teel olulise võrdlusaluse haldurid, peaksid taotlema 60 tööpäeva jooksul tegevusluba või registreerimist või kolmandas riigis asuva halduri väljaantavate võrdlusaluste puhul kinnitamist või tunnustamist.
- (14) Selleks et leevendada riske, mis on seotud selliste võrdlusaluste kasutamisega, mis ei pruugi olla liidus kasutamiseks usaldusväärsed, ning hoiatada potentsiaalseid kasutajaid, peaks pädevatel asutustel ja Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

väljastada avaliku teadaande vormis hoiatus selle kohta, et olulise võrdlusaluse haldur ei täida kohaldatavaid nõudeid, eelkõige seoses võrdlusaluse haldurile tegevusloa andmise, registreerimise, kinnitamise või tunnustamise kohustuse täitmisega, nagu on asjakohane. Kui selline hoiatus on väljastatud, ei tohiks järelevalvealustel isikutel enam olla võimalik lisada uusi viiteid sellistele võrdlusalustele või võrdlusaluste kombinatsioonile. Vältimaks riske, mis kaasnevad selliste võrdlusaluste kasutamisega, mille puhul väidetakse vastavust ELi kliimaülemineku võrdlusalustele ja Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele, kuid mille puhul puudub piisav järelevalve, ei tohiks järelevalvealustel isikutel olla võimalik lisada liidus uusi viiteid ELi kliimaülemineku võrdlusalusele või Pariisi kokkulepet järgivale ELi võrdlusalusele või selliste võrdlusaluste kombinatsioonile, kui asjaomaste võrdlusaluste haldur ei ole kantud Väärtpaberiturujärelevalve haldurite ja võrdlusaluste registrisse.

- (15) Selleks et vältida võrdlusaluse kasutamise keelust tulenevaid võimalikke ülemääraseid turuhäireid, peaks pädevatel asutustel või Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik lubada ajutiselt sellise võrdlusaluse edasikasutamist. Selleks et tagada piisav läbipaistvus ja kaitse lõppinvestoritele, peaksid selliste võrdlusaluste kasutajad, mille kohta väljastatakse avaliku teadaande vormis hoiatus, määrama kuue kuu jooksul pärast kõnealuse avaliku teadaande avaldamist kindlaks sobiva alternatiivi asjaomaste võrdlusaluste asendamiseks või muul viisil tagama, et kliente teavitatakse asjakohaselt alternatiivse võrdlusaluse puudumisest.
- (16) Määruse (EL) 2016/1011 artikli 32 kohaselt on kolmandas riigis asuvate võrdlusaluse haldurite tunnustamine ajutine vahend liidu turule juurdepääsuks kuni ajani, kui komisjon võtab vastu samaväärsust kinnitava otsuse. Kuna samaväärsust kinnitavate otsustega hõlmatud kolmandate riikide võrdlusaluste arv on väga väike, peaks asjaomane tunnustamine muutuma selliste võrdlusaluse haldurite puhul liidu turule juurdepääsu tagamisel püsivaks vahendiks.
- (17) Samaväärsust kinnitava otsusega hõlmatud võrdlusaluseid käsitatakse reguleerimise ja järelevalve seiskohast samaväärsetena liidu võrdlusalustega. Seepärast ei tuleks sellises kolmandas riigis asuvate oluliste võrdlusaluste haldurite suhtes, mille suhtes on tehtud samaväärsust kinnitav otsus, kohaldada kinnitamise või tunnustamise kohustust.
- (18) Läbipaistvuse ja õiguskindluse tagamise huvides peaksid pädevad asutused, mis määravad võrdlusaluse oluliseks, täpsustama võimalikud kasutamispääsradad, mis kaasnevad juhul, kui asjaomase võrdlusaluse halduril ei õnnestu saada tegevusluba või registreeringut või täita vastavalt kas kinnitamise- või tunnustamisnõudeid.
- (19) Selleks et maandada riske, mis on seotud oluliste võrdlusaluste kasutamisega, mille suhtes puudub piisav järelevalve, kui oluliseks määratud võrdlusaluse haldur ei taotle ettenähtud tähtaja jooksul tegevusluba, registreerimist, tunnustamist ega kinnitamist või kui sellisele võrdlusaluse haldurile tegevusloa andmine või tema registreerimine, tunnustamine või kinnitamine ebaõnnestub või kui halduri tegevusluba, registreerimine, kinnitamine või tunnustamine tunnistatakse kehtetuks, peaks vastavalt vajadusele kas pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve avaldama avaliku teadaande, milles märgitakse, et kõnealuse halduri väljaantavad olulised võrdlusalused ei ole liidus kasutamiseks sobivad.
- (20) Võrdlusaluse kasutajad tuginevad sellise võrdlusaluse õigusliku seisundi läbipaistvusele, mida nad kasutavad või kavatsesid kasutada. Seepärast peaks Väärtpaberiturujärelevalve kandma haldurite ja võrdlusaluste registrisse need

võrdlusalused, mille suhtes kohaldatakse määruses (EL) 2016/1011 sätestatud kõige üksikasjalikumaid nõudeid, kas seetõttu, et nende kasutamine liidus ületab oluliste võrdlusaluste jaoks kehtestatud künnise, et need on liikmesriigi järelevalveasutuse või Väärtpaberiturujärelevalve poolt määratud oluliseks võrdlusaluseks või et need on kriitilise tähtsusega võrdlusalused. Samal põhjusel peaks Väärtpaberiturujärelevalve sellesse registrisse kandma ka ELi kliimaülemineku võrdlusalused ja Pariisi kokkulepet järgivad ELi võrdlusalused, mida annavad välja tegevusloa saanud või registreeritud haldurid. Lisaks peaks Väärtpaberiturujärelevalve registrisse kandma ka võrdlusalused, mille kohta pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve on väljastanud avaliku teadaande, millega keelatakse asjaomase võrdlusaluse edasine kasutamine. Kasutajate koormuse edasise vähendamise eesmärgil tuleks kogu selline teave teha hõlpsasti kättesaadavaks ka Euroopa ühtse juurdepääsupunkti kaudu.

- (21) Selleks et tagada sujuv üleminek käesoleva määruse alusel kehtestatud eeskirjadele ja et vältida olukordi, mille puhul haldurid peavad läbima registreeringu või tegevusloa saamise menetluse rohkem kui ühe korra, peaksid pädevad asutused ja Väärtpaberiturujärelevalve ette nägema vähem koormavad taotlusmenetlused halduritele, kes on juba tegevusloa saanud, registreeritud, kinnitatud või tunnustatud ning kes taotlevad uut tegevusloa, registreerimist, kinnitamist või tunnustamist kahe aasta jooksul alates käesoleva muutmismääruse kohaldamise alguskuupäevast.
- (22) Selleks et anda pädevatele asutustele ja Väärtpaberiturujärelevalvele piisavalt aega koguda teavet võimalike oluliste võrdlusaluste kohta ning kohandada olemasolevat taristut käesoleva muutmismääruse alusel kavandatud uue raamistikuga, tuleks käesoleva määruse kohaldamiskuupäeva edasi lükata.
- (23) Määrust (EL) 2016/1011 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2016/1011 muutmine

Määrust (EL) 2016/1011 muudetakse järgmiselt:

- (1) artiklit 2 muudetakse järgmiselt:
 - (a) lisatakse lõige 1a:

„1a. II, III, IV ja VI jaotist kohaldatakse üksnes kriitilise tähtsusega võrdlusaluste, oluliste võrdlusaluste, ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste suhtes.“;
 - (b) lõike 2 punktid g ja i jäetakse välja;
- (2) artikli 3 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:
 - (a) punkt 22a jäetakse välja;
 - (b) punkt 27 jäetakse välja;
- (3) artiklit 5 muudetakse järgmiselt:
 - (a) lõike 5 teise lõigu viimane lause jäetakse välja;
 - (b) lõige 6 jäetakse välja;
- (4) artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 5 esimese lõigu viimane lause jäetakse välja;
- (b) lõige 6 jäetakse välja;
- (5) artiklit 13 muudetakse järgmiselt:
 - (a) lõike 3 esimese lõigu viimane lause jäetakse välja;
 - (b) lõige 4 jäetakse välja;
- (6) artiklit 16 muudetakse järgmiselt:
 - (a) lõike 5 teise lõigu viimane lause jäetakse välja;
 - (b) lõige 6 jäetakse välja;
- (7) III jaotise 2. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:
„Intressimäära võrdlusalused“;
- (8) artikkel 18a jäetakse välja;
- (9) artiklisse 19a lisatakse lõige 4:

„4. Haldurid, kes ei ole saanud tegevusluba või kes ei ole registreeritud vastavalt artiklile 34, ei tohi

a) anda välja ELi kliimaülemineku võrdlusaluseid ega Pariisi kokkulepet järgivaid ELi võrdlusaluseid;

b) väita või vihjata seoses nende võrdlusalustega, mille nad teevad kättesaadavaks liidus kasutamiseks või asjaomaste võrdlusaluste õigus- või turustamisdokumentides, et nende kättesaadavaks tehtud võrdlusalused vastavad nõuetele, mida kohaldatakse ELi kliimaülemineku võrdlusaluste või Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste suhtes.“;

- (10) artikkel 19d jäetakse välja;
- (11) artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

Olulised võrdlusalused

1. Võrdlusalust, mis ei ole kriitilise tähtsusega võrdlusalus, käsitatakse olulise võrdlusalusena, kui täidetud on üks järgmistest tingimustest:
 - a) võrdlusalust kasutatakse liidus otseselt või võrdlusaluste kombinatsioonis kaudselt finantsinstrumentides või -lepingutes või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks ning kui osutatud finantsinstrumentide, -lepingute ja investeerimisfondide keskmine koguväärtus on kuuekuulise perioodi jooksul vähemalt 50 miljardit eurot, arvestatuna kõigi võrdlusalusega hõlmatud lõpptähtaegade või tähtaegade põhjal, kui viimane on asjakohane;
 - b) võrdlusalust käsitatakse olulise võrdlusalusena lõigetes 3, 4 ja 5 sätestatud korras või lõikes 6 sätestatud korras.
2. Haldur teavitab viivitamata selle liikmesriigi pädevat asutust, kus ta asub, või kui ta asub kolmandas riigis, siis Väärtpaberiturujärelevalvet, kui üks või mitu halduri võrdlusalust ületavad lõike 1 punktis a osutatud künnist. Pärast asjaomase teate saamist avaldab vastavalt kas pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve oma veebisaidil avalduse selle kohta, et asjaomane võrdlusalus on oluline võrdlusalus.

Haldur esitab taotluse korral selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus ta asub, või kui ta asub kolmandas riigis, siis Väärtpaberiturujärelevalvele, teabe selle kohta, kas lõike 1 punktis a osutatud künnist on tegelikult ületatud.

Kui pädeval asutusel või kolmanda riigi halduri puhul Väärtpaberiturujärelevalvel on selge ja tõendatav alus järelduse tegemiseks, et võrdlusalus ületab lõike 1 punktis a osutatud künnist, võib pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve väljastada selle asjaolu kohta teadaande. Selline teadaanne toob võrdlusaluse haldurile kaasa samad kohustused kui lõikes 2 osutatud teavitamine. Vähemalt kümme tööpäeva enne sellise teadaande väljastamist teavitab pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve asjaomase võrdlusaluse haldurit oma järeldustest ja palub sellel halduril esitada kõik tähelepanekud.

3. Pädev asutus võib pärast Väärtpaberiturujärelevalvega lõike 4 kohaselt konsulteerimist ning selle nõuandeid arvesse võttes määrata oluliseks võrdlusaluse, mille on välja andnud liidus asuv haldur, kuid mis ei vasta lõike 1 punktis a sätestatud tingimusele, kui asjaomane võrdlusalus vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) võrdlusalusel puuduvad turupõhised asendajad või neid on väga vähe;
- b) võrdlusaluse väljaandmise lõpetamine või selle väljaandmine sisendandmete alusel, mis ei peegelda enam täielikult aluseks olevat turgu või majandusolukorda, või ebausaldusväärsete sisendandmete alusel tooks kaasa märkimisväärse ja kahjuliku mõju turu terviklusele, finantsstabiilsusele, tarbijatele, reaalmajandusele või kodumajapidamiste ja ettevõtjate rahastamisele selle liikmesriigis;
- c) võrdlusalust ei ole määranud teise liikmesriigi pädev asutus.

Kui pädev asutus jõuab järeldusele, et võrdlusalus vastab esimeses lõigus sätestatud kriteeriumidele, koostab pädev asutus otsuse eelnõu olulise võrdlusaluse määramiseks ning teavitab sellest otsuse eelnõust asjaomast haldurit ja vajaduse korral halduri päritoluliikmesriigi pädevat asutust. Asjaomane pädev asutus konsulteerib otsuse eelnõu asjus ka Väärtpaberiturujärelevalvega.

Asjaomasel halduril ja halduri päritoluliikmesriigi pädeval asutusel on alates võrdlusaluse määramisega tegeleva asjaomase pädeva asutuse otsuse eelnõust teavitamise kuupäevast aega 15 tööpäeva kirjalikult tähelepanekute ja märkuste esitamiseks. Asjaomane pädev asutus, mis tegeleb võrdlusaluse määramisega, teavitab Väärtpaberiturujärelevalvet saadud tähelepanekutest ja märkustest ning võtab neid tähelepanekuid ja märkusi enne lõpliku otsuse tegemist nõuetekohaselt arvesse.

Pädev asutus, mis tegeleb võrdlusaluse määramisega, teavitab Väärtpaberiturujärelevalvet põhjendamatu viivitusega oma otsusest ja avaldab otsuse, sealhulgas selle aluseks olevad põhjendused ja võrdlusaluse määramise tagajärjed, oma veebisaidil.

4. Kui pädev asutus konsulteerib Väärtpaberiturujärelevalvega kavandatava olulise võrdlusaluse määramise asjus vastavalt lõike 3 esimesele lõigule, koostab Väärtpaberiturujärelevalvele kolme kuu jooksul nõuanded, milles võetakse asjaomase võrdlusaluse konkreetseid omadusi silmas pidades arvesse järgmisi tegureid:

- a) kas konsulteeriv pädev asutus on esitanud piisavad põhjendused oma hinnangule, et lõike 3 esimeses lõigus osutatud tingimused on täidetud;
- b) kas võrdlusaluse väljaandmise lõpetamine või selle väljaandmine sisendandmete alusel, mis ei peegelda enam täielikult aluseks olevat turgu või majandusolukorda, või ebausaldusväärsete sisendandmete alusel tooks kaasa märkimisväärse ja kahjuliku mõju turu terviklusele, finantsstabiilsusele, tarbijatele, reaalmajandusele või kodumajapidamiste ja ettevõtjate rahastamisele liikmesriigis, mis on muu kui konsulteeriva pädeva asutuse liikmesriik.

Punkti b kohaldamisel võtab Väärtpaberiturujärelevalve vajaduse korral nõuetekohaselt arvesse teavet, mille konsulteeriv asutus on esitanud lõike 3 kolmanda lõigu kohaselt.

- 5. Kui Väärtpaberiturujärelevalve leiab, et võrdlusalus vastab lõike 3 esimese lõigu punktides a–c sätestatud tingimustele rohkem kui ühes liikmesriigis, teavitab ta sellest asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi. Nad lepivad kokku, milline neist määrab asjaomase võrdlusaluse oluliseks võrdlusaluseks.

Kui pädevad asutused ei jõua esimeses lõigus osutatud küsimuses kokkuleppele, edastavad nad selle Väärtpaberiturujärelevalvele, kes lahendab kõnealuse erimeelsuse vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19.

- 6. Väärtpaberiturujärelevalve võib pädeva asutuse taotlusel määrata oluliseks võrdlusaluse, mille on välja andnud kolmandas riigis asuv haldur, kuid mis ei vasta lõike 1 punktis a sätestatud künnisele, kui asjaomane võrdlusalus vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- a) võrdlusalusel puuduvad turupõhised asendajad või neid on väga vähe;
- b) võrdlusaluse väljaandmise lõpetamine või selle väljaandmine sisendandmete alusel, mis ei peegelda enam täielikult aluseks olevat turgu või majandusolukorda, või ebausaldusväärsete sisendandmete alusel tooks kaasa märkimisväärse ja kahjuliku mõju turu terviklusele, finantsstabiilsusele, tarbijatele, reaalmajandusele või kodumajapidamiste ja ettevõtjate rahastamisele ühes või enamas liikmesriigis.

Väärtpaberiturujärelevalve teavitab enne võrdlusaluse määramisotsuse tegemist ja niipea kui võimalik võrdlusaluse haldurit oma kavatsusest ning palub halduril esitada Väärtpaberiturujärelevalvele 15 tööpäeva jooksul põhjendus, mis sisaldab kogu asjakohast teavet, mida on vaja olulise võrdlusaluse määramise hindamiseks.

Vajaduse korral palub Väärtpaberiturujärelevalve võimalikult kiiresti selle jurisdiktsiooni pädeval asutusel, kus haldur asub, esitada kogu asjakohane teave võrdlusaluse määramisega seotud hindamiseks.

Väärtpaberiturujärelevalve põhjendab võrdlusaluse määramisotsust, võttes arvesse, kas on piisavalt tõendeid selle kohta, et käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud tingimused on täidetud, tuginedes asjaomase võrdlusaluse konkreetsetele omadustele.

Väärtpaberiturujärelevalve avaldab põhjendatud otsuse oma veebisaidil ning teavitab sellest taotluse esitanud pädevat asutust või pädevaid asutusi põhjendamatu viivitusega.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 49 vastu delegeeritud õigusakte, et veelgi täpsustada arvutusmeetodit, mida kasutatakse käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud künnise kindlaksmääramiseks, võttes arvesse turu, hindade ja õigusnormide arengut.“;

(12) lisatakse artikkel 24a:

„Artikkel 24a

Oluliste võrdlusaluste halduritele esitatavad nõuded

- (1) 60 tööpäeva jooksul pärast artikli 24 lõikes 2 osutatud teavitamist taotleb käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud kriteeriumile vastava võrdlusaluse haldur tegevusluba või registreeringut oma asukohaliikmesriigi pädevalt asutuselt. Kui haldur asub kolmandas riigis ja kui asjaomane võrdlusalus ei ole hõlmatud artikli 30 kohaselt vastu võetud samaväärsust kinnitava otsusega, taotleb asjaomane haldur 60 tööpäeva jooksul pärast artikli 24 lõikes 2 osutatud teavitamist ühte järgmisest:
 - (a) Väärtpaberiturujärelevalvel saadav tunnustus vastavalt artiklis 32 sätestatud korrale;
 - (b) kinnitus vastavalt artiklis 33 sätestatud korrale.
- (2) 60 tööpäeva jooksul pärast artikli 24 lõikes 3 osutatud võrdlusaluse määramist taotleb asjaomase võrdlusaluse haldur tegevusluba või registreeringut pädevalt asutuselt, mis tegeleb võrdlusaluse määramisega, vastavalt artiklile 34, välja arvatud juhul, kui asjaomane haldur on juba saanud tegevusloa või registreeringu.
- (3) 60 tööpäeva jooksul pärast artikli 24 lõikes 6 osutatud võrdlusaluse määramist taotleb asjaomase võrdlusaluse haldur, välja arvatud juhul, kui asjaomane võrdlusalus on hõlmatud artikli 30 kohaselt vastu võetud samaväärsust kinnitava otsusega, ühte järgmisest:
 - (a) Väärtpaberiturujärelevalvel saadav tunnustus vastavalt artiklis 32 sätestatud korrale;
 - (b) kinnitus vastavalt artiklis 33 sätestatud korrale.
- (4) Väärtpaberiturujärelevalve või pädevad asutused kasutavad käesoleva määruse alusel neile antud järelevalve- ja karistuste määramise volitusi tagamaks, et asjaomased haldurid täidavad oma kohustusi.
- (5) Pädev asutus või Väärtpaberiturujärelevalve väljastab avaliku teadaande, milles märgib, et halduri väljaantav oluline võrdlusalus ei vasta käesolevale määrusele ja et kasutajad peaksid asjaomase võrdlusaluse kasutamisest hoiduma, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - (a) 60 tööpäeva jooksul pärast artikli 24 lõikes 2 osutatud teavitamist või artikli 24 lõikes 3 või lõikes 6 osutatud võrdlusaluse määramist ei ole asjaomane haldur algatanud menetlusi käesoleva artikli lõike 2 järgimiseks;
 - (b) tegevusloa saamise, registreerimis-, tunnustamis- või kinnitamisemenetlused on ebaõnnestunud;

- (c) Väärtpaberiturujärelevalve on halduri registreeringu kooskõlas artikliga 31 kehtetuks tunnistatud;
- (d) Väärtpaberiturujärelevalve on asjaomase halduri tunnustuse kooskõlas artikli 34 lõikega 6 kehtetuks tunnistatud või peatanud;
- (e) asjaomase halduri kinnitus on lõpetatud;
- (f) pädev asutus on asjaomase halduri tegevusloa või registreeringu kehtetuks tunnistatud või selle peatanud.

Pädevad asutused teavitavad Väärtpaberiturujärelevalvet kõikidest väljastatud avalikest teadaannetest põhjendamatu viivitusega. Väärtpaberiturujärelevalve avaldab kõik väljastatud avalikud teadaanded oma veebisaidil. Väärtpaberiturujärelevalve või pädev asutus eemaldab avaliku teadaande põhjendamatu viivitusega niipea, kui selle väljastamise põhjus enam ei kehti.“;

(13) III jaotise 6. peatükk jäetakse välja;

(14) artiklit 29 muudetakse järgmiselt:

(a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Oluliste võrdlusaluste, ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste kasutamine“;

(b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Järelevalvealune isik ei lisa uusi viiteid olulisele võrdlusalusele või selliste võrdlusaluste kombinatsioonile liidus, kui selle võrdlusaluse või võrdlusaluste kombinatsiooni kohta on väljastatud Väärtpaberiturujärelevalve või pädeva asutuse avalik teadaanne kooskõlas artikli 24a lõikega 5. Järelevalvealune isik ei lisa uusi viiteid ELi kliimaülemineku võrdlusalusele ega Pariisi kokkulepet järgivale ELi võrdlusalusele või selliste võrdlusaluste kombinatsioonile liidus, kui selle võrdlusaluse haldur ei ole kantud artiklis 36 osutatud registrisse.

Järelevalvealused isikud tutvuvad korrapäraselt artiklis 28a osutatud Euroopa ühtse juurdepääsupunktiga või artiklis 36 osutatud Väärtpaberiturujärelevalve registriga, et kontrollida selliste oluliste võrdlusaluste, ELi kliimaülemineku võrdlusaluste või Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste haldurite õiguslikku seisundit, mida nad kavatsevad kasutada.

Erandina esimesest lõigust võib Väärtpaberiturujärelevalve või vajaduse korral pädev asutus tõsiste turuhäirete vältimiseks lubada kasutada võrdlusalust, mille kohta on väljastatud artikli 24a lõike 5 kohane avalik teadaanne, kuue kuu jooksul pärast avaliku teadaande avaldamist ning seda võib vajaduse korral ühe korra pikendada.“;

(c) lisatakse uus lõige 1a:

„1a. Järelevalvealune isik, kes kasutab võrdlusalust kehtivates finantslepingutes või -instrumentides, mille kohta kehtib artikli 24a lõike 5 kohane avalik teadaanne, asendab asjaomase võrdlusaluse sobiva alternatiiviga kuue kuu jooksul pärast vastava teadaande avaldamist või teeb avalduse, milles teavitatakse kliente sobiva alternatiivi puudumisest, ja avaldab selle oma veebisaidil.“;

(15) artiklit 32 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 jäetakse välja;

(b) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Kolmandas riigis asuv haldur, kes kavatseb saada artikli 24a lõigetes 1 ja 3 osutatud tunnustuse, peab järgima käesolevat määrust, v.a artikli 11 lõiget 4 ning artikleid 16, 20, 21 ja 23. Kolmandas riigis asuv haldur võib selle tingimuse täita, järgides IOSCO finantssektori võrdlusaluste põhimõtteid või IOSCO teabeagentuuride põhimõtteid, olenevalt sellest, kumb on kohalduv, eeldusel et selline kohaldamine on samaväärne käesoleva määruse nõuete täitmisega, v.a artikli 11 lõige 4 ning artiklid 16, 20, 21 ja 23.

Väärtpaberiturujärelevalve võib esimeses lõigus osutatud tingimuse täitmise kindlakstegemisel ning hinnates vastavust IOSCO finantssektori võrdlusaluste põhimõtetele või IOSCO teabeagentuuride põhimõtetele, olenevalt sellest, kumb on kohalduv, arvesse võtta järgmist:

- (a) sõltumatu välisaudiitori hinnang kolmandas riigis asuva halduri kohta;
- (b) selle kolmanda riigi pädeva asutuse väljastatud sertifikaat, kus haldur asub.

Kui ja kui võrd kolmanda riigi haldur suudab tõendada, et tema välja antav võrdlusalus on reguleeritud andmetel põhinev võrdlusalus või kauba võrdlusalus, mis ei põhine selliste sisendandmete esitajate esitatud andmetel, kellest enamik on järelevalvealused isikud, ei ole haldur kohustatud täitma nõudeid, mida ei kohaldata reguleeritud andmetel põhinevatele võrdlusalustele ja kauba võrdlusalustele, nagu on sätestatud vastavalt artiklis 17 ja artikli 19 lõikes 1.

3. Kolmandas riigis asuval halduril, kes kavatseb saada tunnustuse, peab olema esindaja. Esindaja peab olema liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kelle kõnealune haldur on sõnaselgelt nimetanud tegutsema halduri nimel seoses käesolevast määrusest tulenevate halduri kohustustega. Esindaja täidab koos halduriga järelevalve funktsiooni halduri poolt käesoleva määruse alusel võrdlusaluse väljaandmisel ning on selle eest Väärtpaberiturujärelevalve ees vastutav.“;

(c) lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kolmandas riigis asuv haldur, kes soovib saada lõikes 2 osutatud tunnustuse, taotleb tunnustamist Väärtpaberiturujärelevalvelt. Taotleb haldur esitab kogu teabe, mida on vaja selleks, et Väärtpaberiturujärelevalve saaks veenduda, et haldur on teinud tunnustamise ajaks kõik vajalikud korraldused lõikes 2 osutatud nõuete täitmiseks seoses oma võrdlusaluse või võrdlusalustega, mis on määratud kooskõlas artikliga 24. Vajaduse korral märgib taotleb haldur kolmanda riigi pädeva asutuse, kes vastutab tema järelevalve eest.

Väärtpaberiturujärelevalve hindab 15 tööpäeva jooksul taotluse saamisest, kas taotlus on täielik, ja teavitab taotlejat hindamise tulemustest. Kui taotlus on ebatäielik, esitab taotleja Väärtpaberiturujärelevalve nõutud täiendava teabe. Käesolevas lõigus osutatud tähtaega kohaldatakse alates kuupäevast, mil taotleja esitab nimetatud täiendava teabe.“;

(16) artiklit 34 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes tegutseb või kavatseb tegutseda haldurina, esitab taotluse artikli 40 kohaselt määratud pädevale asutusele liikmesriigis, kus see isik asub, et saada

- (a) tegevusluba, kui haldur koostab või kavatseb koostada indekseid, mida kasutatakse või kavatsetakse kasutada kriitilise tähtsusega võrdlusaluste, oluliste võrdlusaluste, ELi kliimaülemineku võrdlusaluste või Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusalustena;
- (b) registreering, kui tegemist on järelevalvealuse isikuga, välja arvatud haldur, kes koostab või kavatseb koostada indekseid, mida kasutatakse või kavatsetakse kasutada oluliste võrdlusaluste, ELi kliimaülemineku võrdlusaluste või Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusalustena, tingimusel et võrdlusaluse väljaandmist ei takista järelevalvealusele isikule kohaldatavad sektoripõhised normid ning mitte ükski koostatav indeks ei kvalifitseeruks kriitilise tähtsusega võrdlusalusena.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõikes 1 osutatud taotlus esitatakse 30 tööpäeva jooksul pärast seda, kui järelevalvealune isik sõlmib kokkuleppe taotleja koostatava indeksi kasutamiseks finantsinstrumendis või -lepingus järgimiseks või investeerimisfondi tootluse mõõtmiseks või vastavalt vajadusele artikli 24a lõigetes 2 ja 3 sätestatud tähtaja jooksul.“;

(17) artikli 36 lõikele 1 lisatakse punktid e–j:

- „e) võrdlusalused, mille kohta Väärtpaberiturujärelevalve või pädev asutus on avaldanud artikli 24 lõike 2 kohase avalduse, ja lingid sellistele avaldustele;
- f) võrdlusalused, mille on määranud pädevad asutused, teavitades sellest vastavalt artikli 24 lõikele 4 Väärtpaberiturujärelevalvet, ning lingid selliste võrdlusaluste määramistele;
- g) võrdlusalused, mille on määranud Väärtpaberiturujärelevalve, ja lingid selliste võrdlusaluste määramistele;
- h) võrdlusalused, mille kohta on Väärtpaberiturujärelevalve ja pädev asutus väljastanud avaliku teadaande vastavalt artikli 24a lõikele 5, ning lingid sellistele avalikele teadaannetele;
- i) liidus kasutamiseks kättesaadavate ELi kliimaülemineku võrdlusaluste ja Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste loetelu;
- j) kriitilise tähtsusega võrdlusaluste loetelu.“;

(18) artikli 41 lõikele 1 lisatakse punktid k ja l järgmises sõnastuses:

„k) õigus määrata võrdlusalus oluliseks vastavalt artikli 24 lõikele 3;

- l) kui on põhjendatud alus kahtlustada 3a. peatükis sätestatud nõuete rikkumist, siis õigus nõuda, et haldur lõpetaks maksimaalselt 12 kuuks:
 - i) ELi kliimaülemineku võrdlusaluste või Pariisi kokkulepet järgivate ELi võrdlusaluste väljaandmise;
 - ii) ELi kliimaülemineku võrdlusalustele või Pariisi kokkulepet järgivatele ELi võrdlusalustele viitamise seoses halduri liidus kasutamiseks kättesaadavaks tehtud võrdlusalustega või asjaomaste võrdlusaluste õigus- ja turustamisdokumentides;

- iii) selliste võrdlusaluste väljaandmise suhtes kohaldatavate nõuete järgimisele viitamise seoses halduri liidus kasutamiseks kättesaadavaks tehtud võrdlusalustega või asjaomaste võrdlusaluste õigus- ja turustamisdokumentides;“;

(19) artiklit 42 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) artiklite 4–16, artiklite 19a, 19b, 19c ja 21, artiklite 23–29 või artikli 34 rikkumine, kui neid artikleid kohaldatakse, ning“;

(b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punkti g alapunkt i asendatakse järgmisega:

„i) artiklite 4–10, artikli 11 lõike 1, artikli 11 lõigete 2 ja 3 punktide a, b, c ja e, artiklite 12–16, artikli 21, artiklite 23–29 ja artikli 34 rikkumise eest 500 000 eurot või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 31. detsembri 2023. aasta seisuga, või“;

ii) punkti h alapunkt i asendatakse järgmisega:

„i) artiklite 4–10, artikli 11 lõike 1, artikli 11 lõigete 2 ja 3 punktide a, b, c ja e, artiklite 12–16, artikli 21, artiklite 23–29 ja artikli 34 rikkumise eest 1 000 000 eurot või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 31. detsembri 2023. aasta seisuga, või 10 % kogukäibest aastast vastavalt viimasele juhtorgani poolt heaks kiidetud aastaaruandele, olenevalt sellest, milline summa on suurem, või“;

(20) artiklit 49 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 3 lõikes 2, artikli 13 lõikes 2a, artikli 19a lõikes 2, artikli 19c lõikes 1, artikli 20 lõikes 6, artikli 24 lõikes 7, artikli 27 lõikes 2b, artikli 33 lõikes 7, artikli 51 lõikes 6 ja artikli 54 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 30. juunist 2024. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt 31. detsembril 2028. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõikes 2, artikli 13 lõikes 2a, artikli 19a lõikes 2, artikli 19c lõikes 1, artikli 20 lõikes 6, artikli 24 lõikes 7, artikli 27 lõikes 2b, artikli 30 lõikes 2a, artikli 30 lõikes 3a, artikli 33 lõikes 7, artikli 48i lõikes 10, artikli 48l lõikes 3, artikli 51 lõikes 6 ja artikli 54 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

(b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Artikli 3 lõike 2, artikli 13 lõike 2a, artikli 19a lõike 2, artikli 19c lõike 1, artikli 20 lõike 6, artikli 24 lõike 7, artikli 27 lõike 2b, artikli 30 lõike 2a, artikli 30 lõike 3a, artikli 33 lõike 7, artikli 48i lõike 10, artikli 48l lõike 3,

artikli 51 lõike 6 ja artikli 54 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.“;

(21) artiklisse 51 lisatakse lõige 4c järgmises sõnastuses:

„4c. Pädevad asutused ja Väärtpaberiturujärelevalve tagavad, et võrdlusaluse haldurite suhtes, kellel oli [Väljaannete Talitus: palun lisada kuupäev = käesoleva muutmismääruse kohaldamise alguskuupäev] seisuga tegevusluba, registreering, kinnitus või tunnustus, kohaldatakse lihtsustatud menetlust, kui nad taotlevad vastavalt vajadusele tegevusluba, registreeringut, tunnustust või kinnitust vastavalt artikli 24a lõigetele 1, 2 või 3 hiljemalt ... [Väljaannete Talitus: palun lisada kuupäev = käesoleva muutmismääruse kohaldamise alguskuupäev + kaks aastat].“

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja